

UUTIS

KYMI

KYMI 1872 - 1997

1997 UPM-Kymmene Oy, Kymin julkaisu 57. vuosikerta

5

Reijo Virta

HYVÄÄ LOMAA JA Tervetuloa

Tätä tekstiä kirjoitetaan lämpimänä, pilvettömänä kesäkuun alun aamuna. Tehtaat tuottavat sellua ja paperia täydellä teholla.

Paperin kysyntä kansainvälisillä markkinoilla vähenee aina kesäisin. Siksi nämä viikot ovat markkinoinnin ja myynnin osalta työllästä aikaa; on käytettävä kaikki konstit tilausten saamiseksi ja kannattavan käynnin turvaamiseksi.

Se, että sekä sellutehdas että paperikoneet käyvät kesän aikana normaalisti, heijastuu selvästi myös henkilöstöön: lähes joka viides vastaantulija tehtailla on vakituista väkeä nuorempi harjoittelija tai lomittaja. Kymi tarjoaakin tänä kesänä väliaikaisen työpaikan yhteensä 378 henkilölle. Määrä on nelisenkymmentä enemmän kuin edellisellä vuonna.

Nuorien henkilöiden runsas määrä tehtailla valaa uskoa tulevaisuuteen nimenomaan tänä vuonna, jolloin muistelemme niitä sukupolvia, jotka ovat 125 vuoden aikana rakentaneet Kymiä.

Meidän kaikkien kannalta on toivottavaa, että tämänvuotiset kesäsäihmiset saavat hyvän vaikutelman teollisuudestamme jatkaahan osa heistä paperin- ja selluntekoa, koneiden kunnossapitoa sekä tuotteiden myyntiä ensi vuosituhannella.

Virkistävää kesälomaa vapaalle lähteville, tervetuloa taloon harjoittelijat ja lomittajat.

Reijo Virta

5/1997

Tässä numerossa

- 4 Menestys alkaa asiakkaasta –hanke käynnistetty paperitoimialoilla.
- 6 Paperipuoti avattiin. Monet ovat lähteneet löytöretkelle paperin maailmaan.
- 7 Arkkisalissa valmistaudutaan joukkuetyöskentelyn aloittamiseen.
- 8 Verla avautui maailmanperintökohteena. 125 vuoden ikää ja 25-vuotista toimintaa juhlittiin.
- 12 100-vuotissäätiö jakoi apurahoina ennätysellisesti lähes 1,2 miljoonaa markkaa. Apurahan saajia oli 408.

SFS-EN ISO 9002

Kahvipöydässä käydyissä keskusteluissa presidenttiä kiinnosti oman YK-uransa vuoksi prosessi, joka edelsi Verlan pääsemistä UNESCO:n maailmanperintöluetteloon.

Presidentin vierailu Verlan juhlavuoden huipentuma

Tutustuminen Verlan tehdasmuseoon päätti Tasavallan presidentti **Martti Ahtisaaren** maakuntamatkan Pohjois-Kymenlaaksoon 27. toukokuuta.

Presidentin ottivat vastaan Patruunan pytingin edustalla Verlan tehdasmuseon intendentti **Eero Niinikoski**, apulaisjohtaja **Stig-Olof Lindholm**, Verlan hallintokunnan jäsenet **Tapio Koskinen**, **Jonna Mäkilä-Lundberg**, **Olavi Martikainen**, **Helena Mauno**, **Leena Vänskä**, Jaalan kunnanvaltuuston puheenjohtaja **Ilpo Puolakka** sekä Jaalan kunnanhallituksen puheenjohtaja **Marjatta Siltanen** ja Jaalan kunnanjohtaja **Seppo Porkka**.

“Arvostamme suuresti, että olette valinnut tämänkertaisen maakuntamatkanne päätöskohdeksi Verlan tehdasmuseon.

Vierailunne on ruukkikylässä parhaillaan vietettävän juhlavuoden huipentuma”, sanoi Eero Niinikoski lausuaan presidentin tervetulleeksi Verlaan.

Verlan pääopas **Esko Pukkila** johdattaleman pikaisen museokäynnin jälkeen tasavallan presidentti tapasi tiedotusvälineiden edustajia. Lämpimässä kevätsäässä tiedotustilaisuuden pitopaikaksi valittiin Patruunan pytingin veranta.

Presidentti kertoi ensin matkakohteistaan: Kouvolan kaupungista, Myllykoski Oy:n paperitehtaasta ja Halton Oy:stä sekä luonnehti Verlan tehdasmiljöön säilyttämistä merkittäväksi kulttuuriteoksi. Lehdistön edustajien kysymykset koskettelivat mm. EMU-asiaa, Naton ja Venäjän sopimusta, **Jukka Tammen** asian tulkintaa ym. Lääkärintodistuksia terveydentilastaan Ahti-

saari lupasi hieman ärtynein äänenpainoin antaa “riittävän säännöllisin väliajoin”.

Kymenlaaksolla ja Kaakkois-Suomella on Ahtisaaren mukaan hyvät mahdollisuudet hyödyntää sijaintiaan Venäjän naapurina. Kuntien välistä yhteistyötä on presidentin mukaan kehitetty Kouvolan seudulla hyvin. Kymi-joen kanava ei hänen mukaansa ole kiireimmin toteutettavien hankkeiden joukossa.

Tarjoilu Patruunan pytingissä koostui alkoholittomasta hedelmäboolista, suupalapasteijoista, pienistä riisi-, peruna- ja porkkanapiirakoista, kerros pikkuleivistä ja makeisista.

Keskusteluissa presidenttiä kiinnosti oman YK-uransa vuok-

Tehdasmuseon esittelijänä oli Esko Pukkila.

si prosessi, joka edelsi Verlan pääsemistä UNESCO:n maailmanperintöluetteloon. “Saatoimm. kertoa presidentille, että kohteiden valinnan suorittaa kaksi asiantuntijajärjestöä ja lopullisen päätöksen tekee 21:n maan edustajista koostuva komitea”, kertoi Eero Niinikoski. Puheenaiheena oli myös mm. golfharrastus ja mahdollinen käynti Eerolassa.

MENESTYS ALKAA ASIAKKAASTA

-hanke käynnistetty paperitoimialoilla

TEKSTI: REIJO VIRTÄ, KUVA: MATTI LEHTO

Meidän on otettava huomioon asiakkaiden tarpeet paremmin kuin mikään muu yritys paperiteollisuudessa, todetaan UPM-Kymmene Oy:n paperitoimialojen markkinoinnissa kuluvan vuoden tammikuussa käynnistyneessä Menestys alkaa asiakkaasta (Winning with Customers) -hankkeessa.

Tavoitteeseen pyritään kehittämällä ainutlaatuisia asiakasratkaisuja, parantamalla asiakkaan ja omaa kannattavuutta sekä luomalla ylivoimaisesti parhaat ihmissuhteet.

Ainutlaatuiset asiakasratkaisut toteutetaan ymmärtämällä perusteellisesti asiakkaan liiketoiminta, huomioimalla hänen tarpeensa ja tuomalla hänelle lisäarvoa. Asiakastyytyväisyyttä on sekä mitattava että jatkuvasti parannettava.

Molempia osapuolia hyödyttävillä ratkaisuilla puolestaan haetaan lisää vakautta liiketoimintaan.

Menestys alkaa asiakkaasta -hankkeen aikataulun mukaan heinäkuuhun mennessä paperitoimialoilla luodaan perusta markkinoinnin muutokselle. Syyskuuhun saakka on aikaa muodostaa näkemys muutoksesta, ja tammikuussa 1998 muutossuunnitelma tulee

olla valmiina.

Luotaessa perustaa muutokselle analysoidaan asiakkaan kannattavuus, asiakkaiden tarpeiden ymmärtäminen ja määritellään asiakkaalle tarjottavat tuotepalvelupaketit.

“Hienopaperitoimialan tehtaat ovat tehneet yhteistyötä jo vuodesta 1986 lähtien ja lähestyneet toisiaan. Siksi olemme jo luoneet perustaa markkinoinnin muutokselle, ja meille on myös muodostunut näkemys muutoksesta”, toteaa tulosyksikkö Kymin markkinointijohtaja **Peter Löfgren**.

“Asiakaskannattavuuden parantamiseksi olemme kehittäneet kannattavuusraportointia. Meillä on jo usean vuoden ajan tehty loppukäyttöanalyyskejä asiakkaiden tarpeiden selvittämiseksi. Sovittesamme omaa tarjontaa asiakkaiden tarpeisiin käytämme hyväksi erityisesti asiakkaiden tar-

“Hienopaperitoimialan tehtaat ovat tehneet yhteistyötä vuodesta 1986 lähtien ja lähestyneet toisiaan. Siksi olemme jo luoneet perustaa markkinoinnin muutokselle”, toteaa Peter Löfgren.

kempaa segmentointia.”

Löfgren totesi, että Kymin tapa analysoida asiakaskannattavuutta eroaa hieman paperitoimialojen Winning with Customers -mallissa suositellusta.

“Koska kysymyksessä on kuitenkin vain marginaalinen ero, emme näe tarpeelliseksi tehdä

tätä laajaa työtä uudelleen. Projektin seuraavissa vaiheissa toimimme Mercer International -konsulttitoimiston luoman mallin mukaan.”

Sekä asiakas että myyjä ovat tyytyväisiä ja tekevät voittoa, mikäli oman kannattavan toiminnan lisäksi ymmärretään asiakkaiden

tarpeet ja tuote- sekä palvelustrategiat sopivat asiakkaan profiiliin. "Toisin sanoen pyrimme sopeutumaan niin, että meillä on asiakkaita ajatellen mahdollisimman hyvä paketti."

Hienopapereita ja palvelua kokonaisuudessaan koskeva tarjontapaketti on puolestaan muotoutumassa hienopaperin tuotestrategiaryhmissä, jotka ovat osa konsernin strategiaproessia.

"Olemme siis omalla tavallamme jo sekä luoneet perustan muutoksille että visioineet tulevaa. Syksyllä muotoilemme Winning with Customers -hankkeen mukaisen ja muiden toimialojen kanssa samantyyppisen suunnitelman muutoksesta ja lähemme toteuttamaan muutosta ensi vuoden alusta lähtien."

Löfgren muistuttaa, että Winning with Customers on niin laaja hanke, että lähes kaikki liiketoiminnan kehittäminen voidaan yhdistää siihen. "Logistiikkaprosessimme on osa sitä, ja myös A4:n myyntisihteerien siirtyminen lähemmäksi arkkisalia tähtää samaan päämäärään."

Menestys alkaa asiakkaasta -projektia selvitetään laajasti kesäkuussa ilmestyvässä paperitoimialojen Paper Team -henkilöstölehdessä.

Paperitehdas ja sellutehdas käyvät kesällä normaalisti

Kymin paperitehtaan johtaja **Boris Sundholmin** mukaan PK 7-9 samoin kuin PK 1-2 käyvät koko kesän ajan normaalisti. Ainoat tuotantoseisokit ajoittuvat juhannukseen, jolloin koneilla tehdään 1-2 päivän ajan huolto-työtä.

Päällystyslaitoksen tuotanto on pysähdyksissä 7.8–1.9. Tä-

män 26 päivää kestävä kesälomaseisokin yhteydessä uusitaan päällystyslaitoksen pastakeittiön ohjausjärjestelmä. Hiomon kesälomaseisokki kestää niin ikään 26 päivää ja se on 31.7.–25.8.

Arkkisalissa tuotetaan kesällä konttoripapereita täydellä teholla ja isoja arkkeja hieman supistetun ohjelman mukaan.

Myös sellutehtaalla pyritään

kesäkuukausina normaalituotantoon. Tuotantopäällikkö **Markku Laaksonen** kertoo, että ainoat seisokit ovat juhannuksena, jolloin mäntykeitämällä tehdään parin päivän ajan paineastiatarkastuksia. Lisäksi toiselle koivukeittimelle tehdään korroosiotarkastus, mikä saattaa venyttää seisokkiaikaa parilla päivällä.

Kymille ja Voikkaalle viimevuotista enemmän kesäväkeä

Kymin tarjoaa tänä kesänä harjoittelija- ja lomittajapaikan yhteensä 378 henkilölle. Tähän määrään sisältyvät myös 'tonnilaiset'. Viime vuonna vastaava luku oli 336 henkilöä.

Konttoriharjoittelijoita näistä on 44 ja teknisen alan harjoittelijoita 54. Harjoittelupaikkoihin tuli yhteensä noin 700 hakemusta.

Lomittajien kesätyöpaikat lisääntyivät hieman viime vuodesta, ja noin 1000 hakijan joukosta valittiin 178 työntekijälomittajaa.

Yksikön palvelukseen otettiin jälleen myös ns. tonnilaisia. Nuorille tarkoitettua työelämän tutustumispaikkaa haki Kymiltä 178 henkilöä, joista valituksi tuli 102.

Myös Voikkaan tehtaalla

työskentelee tänä kesänä hieman viimevuotista enemmän kesäväkeä. Yli 500 hakijan joukosta valituksi tuli runsaat 150 henkilöä, joista 25 työskentelee toimihenkilöharjoittelijoina tehtaalla eri osastoilla.

Viime vuosien tapaan myös Voikkaalla nuoret pääsevät tutustumaan työelämään. Tehtaalle otettiin kahden viikon työharjoitteluun 60 nuorta tonnilaista.

Monet ovat lähteneet LÖYTÖRETKELLE paperin maailmaan

“**M**eillä on nyt yli 400 erilaista paperista valmistettua tuotetta noin 40 tavarantoimittajalta. Paperi on siis paljon muutakin kuin Kymin tuottama hienopaperi”, kertoo Kuusankoskella toukuussa avatun Paperipuodin tyytyväinen myymälänhoitaja **Ritva Lehto**.

Aiheen mielihyvään antaa se, että kassa-asiakkaita on puodissa käynyt lähes 100 hengen päivä-vauhdilla - katsojia ja lahja-ideoiden pohtijoita on ollut paljon enemmän.

“Asiakkailta on saatu todella positiivista palautetta. Ainoa negatiivinen seikka on ollut puodin

löytämisen vaikeus. Nyt kun olemme saaneet kyltin myös ammattikoulun seinään, on sekin pulma selvinnyt”, selvittää Ritva.

Paperipuodin valikoima myös uusiutuu kaiken aikaa. “Emme välttämättä tilaa Puotiin aina samoja tuotteita uudelleen niiden loputtua, vaan etsimme jatkuvasti uutta.”

Ensimmäinen kuukausi on ollut kiireistä aikaa niin Ritva Lehdelle kuin myyjänä toimivalle **Irmeli Kalliollekin**. “Puodin pitää olla palvelumyymälä. Siksi meidän on jatkuvasti esiteltävä sekä myymälää että tuotteita.”

Vas. Irmeli Kallio, paperitaitelija Heikki Mallat, joka taiteli avajaisissa liikkeen tunnuksen paperipollen, sekä Ritva Lehto.

SELLUARKIT SUOSITUJA

Selluarkkeja kuitenkin tilattaneen omalta tehtaalta jatkossakin, sillä ne ovat Ritva Lehdon mukaan saaneet yllättävän suuren suosion. Kotimaisista tuotteista myös Vää-

räkosken puupahvit, Kymin kopiopaperit sekä muistikuutio ovat käyneet hyvin kaupaksi.

“Erilaiset kortit taistelevat rintarinnan edellämainittujen tuotteiden kanssa. Korttien suosiota tosin osattiin odottaakin.”

Ostajia ovat kiinnostaneet myös käsintehdyt erikoispaperit, kuten mulperipaperi, intialaiset kukkapaperit, Nepalin paperit ja bambupaperit. “Kaavapaperia kysytään usein. Kymin omien koneiden 18-grammainen MG-paperi olisi juuri sopivaa. Yritän saada sitä myyntiin kaiken aikaa”, kertoo Ritva Lehto.

Jatkuu seur. sivulla

Arkkisalissa valmistaudutaan joukkuetyöskentelyn aloittamiseen

A rkkisalin uusi toimintamalli -hankkeen kaikkien työryhmien työ on edennyt suunnitelmien mukaan hyvän yhteishengen valitessa. Henkilöstöltä saatu palaute on voittopuolisesti positiivista.

Kevään aikana on täsmennetty suunnitellun joukkuetyöskentelymallin toimintaperiaatteita. Ehdotuksessa toteutetaan tauoton käynti luomalla tuurasjärjestelmä joukkueen sisällä ja joukkueiden välillä. Käyttöhenkilöt suorittavat kunnossapitotehtäviä ja toisaalta kunnossapitoyoukkueen henkilöt tekevät tarvittaessa käyt-

töitä.

Arkkisalihankeksen ohjausryhmä totesi, että henkilöiden koulutautuminen toistensa tehtäviin tulee olla vapaaehtoista, eivätkä kaikki jatkossa osaa kaikkia tehtäviä.

Esimiesten valmentaminen uuteen työskentelymalliin käynnistetään ennen kesälomia. Joukkueiden rakentaminen ja kehittäminen aloitetaan alkukesällä, mutta työn painopiste ajoittuu syksyyn. "Toimintamallit tarkentuvat kesän aikana, kun valmentautuminen ja joukkueiden muodostus aloitetaan", totesi ohjausryhmän pu-

heenjohtaja **Johan Furuholm**.

Arkkisalihankeksen ohjausryhmä on myös päättänyt, että arkkisalissa otetaan 1.6. - 31.12.97 välisenä aikana käyttöön uusi kehitysehdotustoiminta. Kehitysehdotus ei koske henkilöstö- tai palkka-asioita, vaan on tuotantoon, koneisiin, viihtyvyyteen tai turvallisuuteen liittyvä ehdotus tai hyvä ajatus.

Kehitysehdotukset tehdään omalle esimiehelle, joka yhdessä ehdotuksen tekijän kanssa täyttää "kehitysehdotus"-lomakkeen. Mikäli ehdotus ei siirry aloitekäsitteilyyn, vastaa esimies ehdotuksen

toteutuksesta. Ehdotuksista, joita ei voida ottaa heti käyttöön, annetaan tekijälle välittömästi kirjallinen palaute.

Esimies voi olla muukin kuin lähin esimies, mutta suositeltavaa on tehdä ehdotus lähimmälle esimiehelle.

Palkkion suuruuden päättää se esimies, jolle ehdotus on tehty. Palkkion suuruus on 100, 200 tai 300 markkaa. Kaikki kehitysehdotukset menevät maksuun arkkisalin tuotantopäällikön nimeämän kehitysehdotusvastaavan kautta. Ko. tehtävään on nimetty **Rainer Sundström**.

PAPERIPUOTI HYVÄKSYTTY

Paperipuoti toimii Kymin teollisuusoppilaitoksen tiloissa. Mielenkintoisia asiakkaita ovat olleet 40-50 vuotta sitten koulusta työelämään siirtyneet entiset oppilaat. "He ovat hyväksyneet meidät täysin. Yritämme kunnioittaa koulun henkeä ja olemme kuunnelleet kiinnostuneina ja kiitollisin mielin näiden vanhojen oppilaiden tarinoita"; Ritva Lehto totesi.

"Monet, jotka ovat kaivanneet varmuutta koulun jatkuvan kehityksen takaamisesta, näkevät hyvänä sen, että me toimimme koulurakennukseen paljon elämää."

AVAJAISET TOUKOKUUSSA

Paperipuoti, yksi tuotevalikoimallaan edustavimmista paperialan erikoisliikkeistä maassamme, avattiin 7. toukokuuta. Vastaavia

Paperipuodin avasi paperitaiteilija **Irina Pätt** (keskellä).

myymälöitä löytyy vain Tukholmasta ja Keski-Euroopasta. Puodin avanneen paperitaiteilija **Irina Pättin** mukaan paperi on nykyään suosituempaa kuin moniin vuosiin.

"Syynä on paperin luontoystävällisyys, monikäyttöisyys ja jatkuvasti kasvava tarve. Suosiota on kasvattanut myös omaksi erilliseksi taiteenlajikseen viimeisten kymmenen vuoden aikana kasvanut paperitaide."

Paperipuodin avajaistilaisuus-

den aluksi avattiin myymälän ovella kuusankoskelaisen tekstiilisuunnittelijan **Mari Eerolan** suunnittelema näyttävä vekitetty paperiverho. Puodin tunnuskuvan, origamimenetelmällä taitellun paperipollen tekotapaa esitteli tilaisuudessa origamitaiteilija **Heikki Mallat**.

Liikkeen toiminnasta vastaava johtaja **Eero Niinikoski** totesi tilaisuudessa, että Paperipuoti täydentää erinomaisesti Suomen Pa-

peritaidegallerian ja Verlan tehdasmuseon tarjoamaa paperin kulttuurimailmaa. "Puodilla on siis paikkakunnalle merkitystä myös matkailullisesti."

Avajaistilaisuudessa tulosityksikkö Kymin johtaja **Johan Furuholm** kiitti Paperipuodin ideointisijoita, suunnittelijoita ja rakentajia. Ideointi- ja kehitysryhmään kuuluivat Niinikosken lisäksi **Anna-Leena Terhemaa** ja konsulttina **Kari Kylliäinen**. Rakennussuunnittelun teki arkkitehti **Heikki Käppi** Arkkitehdit Ky Junkkari & Toppilasta.

150 neliön kokoisen myymälän saneerausurakasta vastasi Rakennustoimisto Rasto Oy, työn valvojina olivat rakennuspäällikkö **Markku Pasi** ja kiinteistömes-tari **Iikka Teinilä** rakennusosastolta.

125 VUODEN IKÄ JA 25-VUOTINEN

toiminta tehdasmuseona juhlinnan aiheina Verlassa

Museoviraston pääjohtaja
Henrik Lilius.

“Jos emme onnistu kulttuuriperinnön vaalimisessa ja menetämme historiallisen identiteettimme, ei perinnön vaaliminen pitkällä tähtäimellä ole kulttuuripoliittinen, vaan yhtä paljon ja ehkä enemmänkin sosiaali- ja terveyspolitiikan ongelma. Jos ihmiseltä puuttuu kulttuuris-historiallinen identiteetti, hän voi pahoin”, totesi Museoviraston pääjohtaja, valtionarkeologi **Henrik**

Lilius puhuessaan 14.5. Suomen uusimmassa maailmanperintökohteessa Verlassa. Kuluvana vuonna tulee kuluneeksi 125 vuotta Verlan ensimmäisen puuhiomon käynnistymisestä ja 25 vuotta Verlan vihkimisestä tehdasmuseoksi.

“Verlan säilyminen ja sen liittäminen UNESCO:n maailmanperintölistaan on mitä parhain esimerkki uudesta, laajentuneesta kulttuuriperinteen käsitteestä. Se kuvastaa ihmisen arkipäiväistä toimintaa. Kun Verlaa esitellään suurelle yleisölle, toteutuu myös kansalaisten demokraattinen oikeus tietoon kulttuuriperinnöstämme: kulttuuriperintö sisältää jotain jokaiselle tuttua ja sitoo yksilön niihin historiallisiin prosesseihin, joihin hän kuuluu”, sanoi Lilius.

“Verlan säilyminen ennallaan, ensin tuotantolaitoksena ja myöhemmin museona, on tulos monien tekijöiden yhteisvaikutuksesta”, totesi Verlan juhlan tervehdyspuheessaan tehdasmuseon intendentti, johtaja **Eero Niinikos-**

TEKSTI: REIJO VIRTÄ, KUVAT: KIMMO REKIMIES JA KAIUS HEDENSTRÖM

Opetusneuvos **Veikko Talven** (oik.) reliefin on tehnyt kuvanveistäjä **Osmi Nyström**.

ki Kymiltä.

“Tekijöistä keskeisin oli Verlan siirtyminen 75 vuotta sitten Kymiyhtiön haltuun. Ison yhtiön siipien suojassa pieni Verla saattoi jatkaa toimintaansa kaikessa rauhassa ja niin kauan kuin puupahville riitti markkinoita.”

“Verlan tehtaan museoinnista on kiittäminen ennen kaikkea opetusneuvos **Veikko Talva**, jonka perusteellisen valmistelutyön tuloksena museo voitiin ottaa käyttöön 25 vuotta sitten.”

Niinikosken mukaan Museovirasto otti Verlan liittämisen

Verlan juhla oli menneen työn kunnioitusta ja entisten ystävien ja työtovereiden jälleennäkemisen iloa.

UNESCO:n maailmanperintöluetteloon ensimmäisen kerran esille 1980-luvun lopulla.

“Silloinen omistaja Kymmene Oy suhtautui hankkeeseen innostuneesti ja esitti mm. museoalueen suojelua rakennussuojelulaila vuonna 1992. Valtioneuvoston hyväksyttyä suojelupäätöksen alkoi tiivis yhteistyö museoviraston kanssa. Maailmanperintöluetteloon Verlan tehdasmiljö liitettiin 5.12.1996.”

Niinikoski uskoi, että tulevaisuudessa teknistä kulttuuria pidetään henkisiltä arvoiltaan yhtä rikkaana kuin ns. humanistista kulttuuria. “Sibeliuksen ja Paavo Nurmen yhteydessä mainitaan yhä useammin myös Verla.”

Verlan standardit luovutettiin vuorineuvos Kurt Swanljungille, opetusneuvos Veikko Talvelle, tulosyksikkö Kymille, UPM-Kymmene Oy:lle, Museovirastolle, pääopas Esko Pukkilalle ja Eero Niinikoskelle.

RELIEFI LANSSISALIIN

Tilaisuudessa paljastettiin myös museon perustajasta Veikko Talvesta teetetty reliefi.

“Verlan hallintokunta on teetänyt pronssireliefin kunnianosoitukseksi henkilölle, jonka kaukokäiösen ja peräänantamattoman toiminnan ansiosta Verlan puuhiomosta ja pahvitehtaasta muodostettiin harvinaislaatuinen teh-

dasmuseo. Samalla reliefi on näkyvä tunnustus hänen mittavalle elämäntyölleen koko Kymenlaakson historiallisen kehityksen talenttajana ja monipuolisena kulttuurielämän vaikuttajana”, sanoi UPM-Kymmene Oy:n varatoimitusjohtaja **Martin Granholm** saatesanoissaan.

Taideteoksen on tehnyt iittiläinen kuvanveistäjä **Osmi Nyström**. Reliefi on valettu Kymin vanhassa valimossa Kuusankoskella.

MUISTETTAVA MARIAA

“Minulle jäi mieleen erityisesti Maria-filmin kohta, jossa todettiin, että ‘Maria teki työtä vaikka

Torvisoittoa – tottakai. Musiikista piti huolen Kuusankosken Puhallinorkesteri.

näkö huononi, koska hänellä oli tulos sormenpäissä”, sanoi UPM-Kymmene -konsernin edustajana Verlan juhlassa mukana ollut varatoimitusjohtaja **Martin Granholm**.

“Meidän nuorempien pitäisi ymmärtää, että modernit asiat ympärillämme ovat vain välineitä. Meidän pitää muistaa Maria ja se, että meilläkin tulos on sormenpäissämme - koneet ja laitteet eivät sinällään anna kokemusta.”

“Uskon, että tämä museo ja maailmanperintöasia muistuttavat meitä näistä asioista”, mietti **Granholm**.

HALLITUS MUSEON KANNALLE VERLAN-KÄYNNIN TULOKSENA

“Ennen kuin päätös Verlan museoimisesta tehtiin, oltiin yhtiössä jonkin verran erimielisiä, kannataako asiaan uhrata rahaa, vai pitäisikö tehdas romuttaa. Erilaisia mielipiteitä museoimisen kannattavuudesta oli myös yhtiön johdon piirissä”, kertoi Verlan 125-vuotisjuhlaan osallistunut Kymi-yhtiön entinen toimitusjohtaja, vuorineuvos **Kurt Swanljung**.

Kymi-yhtiön hallitus ei Swanljungin mukaan juurikaan tuntenut asiaa, ennen kuin se yhdessä Star

Verlan standardin vastaanottivat: Johan Furuhejm, Martin Granholm, Veikko Talvi, Henrik Lilius, Esko Pukkila, Kurt Swanljung ja Eero Niinikoski.

Verlassa juhliittiin

(Vas. kuva) Juhlavieraat pistäytyivät myös museokierroksella. Ja Pukkilat saivat hevosskyytiä.

Jatkoa ed. sivulta

Paperin hallituksen kanssa kävi Verlassa. "Sen käynnin jälkeen asia sai positiivisen käänteen. Museoimisen kannalla olivat tuolloin erityisesti **Mika Tiivola, Tor-Erik Lassenius ja Aatos Erkko**", muisteli Swanljung.

"Ratkaisun jälkeen kaikki luottivat siihen, että oli tehty oikea päätös - mutta on myönnettävä, että asian merkitystä ei heti oikein ymmärretty", muistelee vuorineuvos Swanljung.

"TULOS ON TÄYDELLINEN"

Kiittäessään reliefinsä tekijää ja reliefin hankintaan vaikuttaneita muisteli opetusneuvos Veikko Talvi myös Verlan museoimisen alkuvaiheita.

"Kun tulin ensimmäisen kerran Verlaan loppukesällä 1951, yllätyin tavattomasti: voiko tällaista vielä olla olemassa. Minulta oli jäänyt käymättä Verlassa, vaikka olin tehnyt kotiseututyötä ja tallettanut perinnekulttuuria jo parikymmentä vuotta Kymenlaaksossa."

"Jo rakennus oli minusta aivan hämmästyttävä. Kun menin tehtaaseen, tehtiin siellä työtä samalla tavalla kuin puoli vuosisataa aikaisemmin. Koska ihmiset olivat

tavattoman aitoja, menetin sen yhden käynnin aikana sydämeni Verlalle."

"Tuolloin mieleeni tuli myös Verlan tulevaisuus. Monet vastaavanlaiset pienet tehtaot oli jo lopetettu varsin kylmäkiskoisesti, mutta verlalaisia pidettiin töissä eläkeikään saakka - ja vielä vähän pitempäänkin. Lopulta kävi vain yksi hiomakone."

"Tuolloin teimme erään ystävänä kanssa filmin siitä, miten Verlassa tehdään käsipahvia. Siitä lähtien aloin miettiä, miten Verlalle käy tuotannon lopettamisen jälkeen."

Veikko Talvi sanoo Verlan tehdasmuseon kannalta onnelliseksi ratkaisuksi sitä, että alueelle perustettiin lomakoti yhtiöläisille. "Alueelle saatiin elämää ja samalla museoajatus kypsyi niin paljon, että uskalsin sanoa sen julki. Kun museoimispäätös oli tehty, valittiin museoimistoimikunta, jonka puheenjohtajaksi tuli insinööri **Magnus Wangel** ja jäseniksi itseni lisäksi johtaja **Olof Hernberg** ja sosiaalineuvos **Åke Launikari**."

"Käännyin tuolloin myös valtionarkiston hoitaja **Nils Cleven** puoleen. Kun toin hänet Verlaan ja kysyin hänen mielipidettään,

hän vastasi: 'Tämä on kuin Wasalaiva', viitaten tuolloin ajankohittaiseen historialliseen kohteeseen."

"Cleve sai minut entistä vakuuttuneemmaksi, että Verlasta tulee pysyvä muistomerkki. Haluan esittää parhaimmat kiitokseni niille, jotka ovat toteuttaneet vi-

meisen vaiheen Verlan historiassa ja vaikuttaneet sen pääsemiseen UNESCOn maailmanperintöluetteloon. Kiitän UPM-Kymmeneä, museovirastoa, opetusministeriötä ja ennen kaikkea Eero Niinikoskea. Kun hän johonkin tarttuu, hän myös vie sen loppuun. Tulos on täydellinen."

"Ennen kuin päätös Verlan museoimisesta tehtiin, oltiin yhtiössä jonkin verran erimielisiä, kannattaako asiaan uhrata rahaa, vai pitäisikö tehdas romuttaa", Kurt Swanljung muisteli.

TUONTITULLI vaikeuttaa paperinvientiä Venäjälle

TEKSTI: REIJO VIRTÄ, KUVA: KEIJO KOIVULA

Kuusankoskella toukokuun lopulla vierailut UPM-Kymmene Oy:n Moskovan edustuston päällikkö Vladimir Larin tuntee monipuolisesti paperinmyynnin itänaapurissa. Hän tuli vuonna 1975 Neuvostoliiton tuontiorganisaation Exportlesin palvelukseen ja siirtyi Exportlesin paperiosastolle 1980-luvun alussa. Tuolloisessa työssä hän oppi tuntemaan hyvin Finnpapin.

1980-luvun keskivaiheilla Larin lähti Ranskaan Exportlesin edustajaksi. Ranskalaisten paperin- ja sellunvalmistajien parissa työskentely tutustutti hänet mm. Straceliin - joka UPM-Kymmenen osana taas kuuluu toimintapiiriin.

1980-luvun loppupuolella, pe-restroika-aikaan, Larin palasi Moskovaan. Vaikka työnantaja vaihtui, olivat yhteistyökumppanit tuttuja Exportlesin ajalta. Larin osallistui mm. Bratskin Ust-Ilimskin kombinaatin sellu- ja raakapuun-asioiden hoitoon. Sitten olikin jo vuorossa Finnpapin Moskovan-toimisto.

Nykyinen UPM-Kymmenen edustusto sijaitsee samassa rakennuksessa kuin Finnpapin taannoinen toimisto, ja myös henkilöstö on lähes sama. Asiakkaatkin ovat pääosin tuttuja.

Kauppaa ei kuitenkaan enää käydä samalla lailla kuin neuvos-

Vladimir Larin (oik.) tutustui Kymin hienopaperitehtaan Jörn Söderholmin opastamana.

toivallan aikana. Monet vanhat kirjapainot toimivat edelleen, joskin ovat muuttaneet nimeään.

Uusia painoja ei ole paljoakaan syntynyt. Syykin on selvä.

“Erityisesti aikakauslehtiä painetaan ulkomailla, koska niistä ei maahan tuotuna mene tuontiveroa. Sen sijaan tuontipaperia verotetaan”, kertoo Larin. Tästä johtuen mm. puolalaiset, unkarilaiset, slovakialaiset ja suomalaiset kirjapainot painavat paljon Venäjälle.

PAPERIN TUONTI KASVAA

Larin kuitenkin näkee jo merkke-

jä siitä, että lähitulevaisuudessa tuontipaperin verotus muuttuu samanlaiseksi kuin painotuotteiden. “Silloin esimerkiksi aikakauslehtipaperien tuonti kasvaa voimakkaasti.”

Kaikki Venäjällä tällä hetkellä toimivat tukkuliikkeet ovat uusia ja yritysmuodoltaan yksityisiä. Moskovan suurimmat paperialan tukkuliikkeet ovat Regent Company, Komus ja A. Braun. Berogyhtiön toiminta on keskittynyt Pietarin alueelle, mutta se toimii myös muissa kaupungeissa Venäjällä. Muutama venäläinen kirjapaino tilaa paperrin suoraan tehtailta.

Moskovan edustusto työllistää tällä hetkellä parikymmentä henkilöä. Paino- ja kirjoituspaperien lisäksi välitetään myös UPM-Packin, Walkipackin ja Raflatacin tuotteita. Edustusto ei varastoi papereita.

A4- ja A3-papereissa Moskovassa tunnetaan Kymin tuotteiden lisäksi Metsä-Serlan ja Enson tuotteet. Keski-eurooppalaiset paperit ovat myös ostajien tiedossa nykyään. KymexCote tunnetaan ja Kymin valmistamat etikettipaperit kiinnostavat venäläisiä.

Tunnettuuden parantamiseksi järjestää UPM-Kymmene tulevana syksynä Venäjällä ilmoituskampanjan. Mainontaa ei kohdisteta yksittäisiin tuotteisiin, vaan konserniin kokonaisuutena.

Venäläisten kirjapainojen konekanta ei ole kovinkaan modernia, mm. heat set offset-koneita on vain muutamia. Siksi paperilta vaaditaan ennen kaikkea luotettavuutta.

“Monet kansainväliset paperitehtaat ovat kiinnostuneita Venäjän markkinoista silloin, kun ne todella aukeavat. Uskon kuitenkin kilpailukykyymme”, sanoo Larin.

Myyntitavoitteet ovat toistaiseksi vaatimattomat, noin 20 000 tonnia. Vielä 1980-luvun alkupuolella lukemat olivat parikymmenkertaiset nykyisiin verrattuna.

Apurahoja jaettiin lähes 1,2 miljoonaa markkaa

**25-vuotisjuhlavuot-
taan viettävä Kymin
Osakeyhtiön 100-vuo-
tissäätiö jakoi 27.5.
ennätyssumman apu-
rahoja. Juhlavuotensa
kunniaksi säätiö lah-
joitti paikkakunnan
kouluille jaettavaksi
stipendeinä 50 000
markkaa.**

Säätiö jakoi apurahoja nyt 25. kerran, ja nykyrahassa laskettuna niiden yhteissummaksi on tänä aikana kertynyt noin 18,5 miljoonaa markkaa. Tänä vuonna apurahoja jaettiin enemmän kuin koskaan ennen, 1 177 500 markkaa.

Apurahan saajia on toiseksi eniten säätiön toimiaikana, yhteensä 408.

Entistä enemmän jaettiin suurrehkoja apurahoja työn ohessa korkeakouluissa opiskeleville. Mielenkiintoisista harrastustoimintaan menneistä apurahoista mainittakoon mm. kullanhuhdonta- ja kulinaarikurssit, tinnitus-tutkimus ja Tiffany-lasiharrastus.

Osana juhlavuotensa toimintaa on Kymin Osakeyhtiön 100-vuotissäätiö päättänyt jakaa peräti 55 stipendiä Kuusankoskella menestyksekkäästi opiskeleville koululaisille. Myöhemmin kuluvana vuonna jaettavat merkittävät apurahat muutamalle ansioituneelle tutkijalle nostavat tämän vuoden jakosumman yli 1,5 miljoonaan

markkaan.

Tervehdyspuheen pitänyt johtaja Pekka Koivisto palautti kuulijoiden mieleen mm. säätiön toiminnan alkua. "Kun Kymiyhtiössä 1970-luvun alussa pohdittiin, miten henkilöstöä muistettaisiin yhtiön 100-vuotisjuhlien yhteydessä, oltiin yhtä mieltä kahdesta asiasta. Muistamisella tuli olla pitkäaikainen vaikutus, ja mahdollisimman monen yhtiöläisen tuli tuntea saaneensa pysyvän muistolahjan. Silloinen Kymin hallinnollinen johtaja Lars Riihä ja yhtiön sosiaalipäällikkö Åke Launikari päätyivät ehdottamaan, että perustettavasta 100-vuotissäätiöstä myönnettäisiin yhtiöläisille apurahoja 'henkisen alan harrastustoiminnan tukemiseksi'."

Tervehdyspuheen piti johtaja Pekka Koivisto.

Koivisto huomautti myös, että apuraha ei missään vaiheessa ole ollut itsestäänselvyys. Palkitseamalla niitä, jotka ovat jotain saavuttaneet, säätiö on halunnut luoda esikuvia ja rohkaista nuoria yrittämään. Apurahan saannin edellytyksenä on myös aina ollut harrastuksen kesto. Esimerkiksi lahjakkaallekaan nuorelle muskantille ei apurahaa ole myönnetty, ennen kuin harrastuksen on voitu todeta jatkuneen reilusti yli kolme vuotta.

Henkilöstöryhmien keskinäinen yhteistoiminta säätiössä ja yhteistyö yhtiön edustajien kanssa olivat Koiviston mukaan ainutlaatuisia yhteistoimintalain sovelutusta jo ennen kuin lakia oli edes säädetty.

Satavuotissäätiötä onkin osaltaan kiittäminen siitä, että johdon ja henkilöstön yhteistoiminta pai-

KUVAT: KIMMO REKIMIES JA IRMA NIEMI

Juhlassa esiintyi mm. Puhallinorkesteri Fantasia. Orkesteriyhdistys sai 7 000 markan apurahan koulutustoimintaan.

kallisesti on kitkatonta.

Apurahaan oikeutettujen, palveluksessa olevien määrän pienentyessä on perheenjäsenten osuutta kaikista apurahoista kasvatettu. Anojien suuresta määrästä johtuen karsinta on kuitenkin edelleen ankara.

Koivisto mainitsi puheessaan myös paljon julkisuudessa esillä olleen Euroopan yhteisen valuuttahankkeen ja puskurirahastot verraten säätiötä oman lajinsa puskurirahastoksi. "Se auttaa meitä kouluttautumaan kyetaiksemme tietojemme ja taitojemme puolesta kilpailemaan menestyksellisesti EU:n avoimilla työmarkkinoilla."

Koskelassa pidettyyn juhlatilaisuuteen oli kokoontunut noin 300 henkilöä. Ilahduttavan moni

paikalla olleista edusti apurahan saajana perheenjäsenten ryhmää. Perinteiseen tapaan juhlassa saatiin kuulla apurahansaajien musiikkiesityksiä: Puhallinorkesteri Fantasiaa, pientä viulustia **Taneli Pohjolaa** sekä huilua soittanutta **Katja Tuomea**, kumpaakin säesti **Juri Plink**.

Apurahan saajien puolesta kiittosanat lausui Paperiliiton Kuusankosken osasto 19 puheenjohtaja **Tapio Koskinen**. "Apurahojen saajien virta on kuin Kymi, joka takanani vuolaana virtaa, ja joka jatkaa virtaansa tulevaisuutta kohti. Tosiasia on, että kuusankoskelaisille ja kymiläisille 100-vuotis-säätiön vaikutus on ollut ja tulee olemaan tulevaisuudessakin varsin suuri niin opinto- kuin harrastustoiminnassa. Jaettu rahamäärä

Markku Vanhala luovutti Sari Honkaselle 1 200 markan apurahan tilkkutyöharrastukseen.

on niin suuri vaikutukseltaan, että sitä ei voi mitata pelkästään rahalla. Sen vaikutus henkiseen hyvinvointiin ja ammattitaitojen lisääntymiseen on todella valtaisa."

Paperiammattiosasto 19 aikoo käyttää saamansa 20 000 markan apurahan opintomatkaan, joka suuntautuu johonkin ulkomaiseen paperitehtaaseen.

APURAHAN SAAJAT 1997

Palveluksessa olevat 544 100 mk, 157 kpl

Alastalo Tarja 2 500 mk englanninkielen opiskelu, Andersson Jari 5 000 mk kielikurssi Floridassa, Arola Jani 1 900 mk laskuvarjooppikurssi, Arto Lasse 1 500 mk luontoharrastus, Borgmästars Leif 6 000 mk kielikurssi Dublinissa, Ekman Aki 1 400 mk golfkurssi, Elo-Simonen Minna 1 500 mk ratsastuskurssi, Elohjärvi Leena 20 000 mk ekonomi II, Eskola Tapani 1 500 mk ampumaharrastus, Forsell Anu 1 000 mk ranskan kielen opiskelu, Gardemeister Jukka 1 200 mk laitesukelluskurssi, Gardemeister Kari 1 200 mk laitesukelluskurssi, Gardemeister Tellervo 2 000 mk pianonsoiton opiskelu, Haapala Ilkka 7 000 mk työtökniikko II, Haaraoja Kari 1 500 mk vetouisteluharrastus, Hallikas Esa 1 500 mk ilmailukirjallisuusharrastus, Harlin Petteri 1 500 mk ampumaharrastus, Heikkilä Tuula 1 500 mk uisteluharrastus, Heimonen Pentti 4 000 mk suksienvoitelukoulutus, Helkala Liisi 2 500 mk sukututkimusharrastus, Helkala Marko 3 000 mk jalkapalloharrastus, Hirvonen Kirsti 4 000 mk englannin kielen kurssi, Holopainen Pirkko 3 500 mk kulttuurihistorian approbatur, Honkanen Sari 1 200 mk tilkkutyöharrastus, Huttunen Tapio 1 500 mk ilmailuhistorian harrastus, Hämäläinen Sirkka-Liisa 6 000 mk kielikurssi Englannissa, Hänninen Sanna 1 400 mk matematiikan ja fysiikan opiskelu, Höijer Joni 2 500 mk laitesukelluskurssi,

Immonen Arto 1500 mk vetouisteluharrastus, Jokela Martti 1 500 mk vetouisteluharrastus, Jokiranta Marko 1 900 mk laskuvarjooppikurssi, Joutjärvi Pertti 1 200 mk aikuiskasvatuksen approbatur, Joutjärvi Tapani 1 500 mk ampumaharrastus, Jääskeläinen Jorma 2 500 mk moottoripyörän entisöinti /CZ 52, Kaistakorpi Sari 2 000 mk fysioterapian täydennyskoulutus, Kamesaki Ismo 5 000 mk painileirit, Kammonen Ari 1 900 mk laskuvarjooppikurssi, Kapiainen Johanna 1 000 mk posliininmaalauksen, Kapiainen Petri 1 500 mk golfkurssi, Karvinen Rauno 1 500 mk kilpatanssiharrastus, Kellokoski Kaarina 9 000 mk kielikurssi Ranskassa, Kokkonen Erkki 1 000 mk metsästys-harrastus, Komppa Raija 1 400 mk entisöintikurssi, Kontio Jouni 5 000 mk kielikurssi Torontossa, Koponen Jukka 4 000 mk ATK-opiskelu, Korpio Aira 2 500 mk golfkurssi, Kujala Markku 1 200 mk golfkurssi, Kukkola Merja 3 000 mk koiraharrastus, Kuparinen Raiili 1 500 mk kullanhuhdontakurssi, Kuusela Samuli 16 000 mk ekonomi III, Kymäläinen Ilkka 1 200 mk puutyöharrastus, Kytömäki Reijo 1 600 mk hirsirakentamisen kurssi, Käki Juha 6 000 mk kielikurssi Italiassa, Kääriäinen Jouko 6 000 mk kemikaali- ja kaasusuojelukurssi, Laaturen Pasi 1 900 mk laskuvarjooppikurssi, Lahtinen Sari 10 000 mk fil.maist. II, Laine Anja 4 000 mk englannin kielen kurssi Maltalla, Laine Kaija 1 500 mk englannin kielen opiskelu, Laine Mika 1 500 mk ampu-

maharrastus, Laine Petri 2 100 mk B-konehoitajatuokinto, Laine Timo 4 000 mk englannin kielen kurssi Maltalla, Laitinen Heikki 8 000 mk kielikurssi Englannissa, Laitinen Jukka 1 500 mk tenniskurssi, Lakimo Ari 1 500 mk vetouisteluharrastus, Lakimo Seija 1 500 mk tilkkutyöharrastus, Lamminpää Pauli 1 000 mk kitaransoittoharrastus, Lehtinen Petri 5 400 mk työtökniillinen koulu II, Lundgren Sami 16 000 mk fil.maist. III, Luukanen Olli 3 000 mk ranskan kielen kurssi, Manninen Pekka 1 600 mk hermoratahierontakurssi, Mansikkamäki Olavi 2 500 mk puun koristeleikkauskurssi, Mattila Hely 1 500 mk kulinaarikurssi, Mauno Harri 2 000 mk speedway-harrastus, Mauno Pekka 4 000 mk autoalan kurssi, Maunusela Jyri 5 000 mk tekn.liis. III, Metso Anna-Liisa 2 500 mk ATK-opiskelu, Metsälä Hannu 1 500 mk vetouisteluharrastus, Myöhänen Teppo 9 000 mk teknikosta insinööriksi III, Niemi Irma 22 000 mk ekonomi II, Niemi Jorma 12 000 mk DI-tuokinto, Niilo-Rämä Terttu 21 000 mk ekonomi II, Niittymäki Anja 7 000 mk kielikurssi Englannissa, Niittymäki Esko 7 000 mk kielikurssi Englannissa, Nikula Markku 1 500 mk skeet-ammuntaharrastus, Nikula Sari 1 700 mk iltalukio, Nisula Liisa 1 500 mk kullanhuhdontakurssi, Nummelin Raija 2 000 mk joogaharrastus, Nurminen Antti 1 500 mk vetouisteluharrastus, Nurminen Tapani 1 300 mk ATK-opiskelu, Pahkala Kalevi 4 000 mk painivalmennusharrastus, Pajunen

Riitta 1 300 mk golfharrastus, Pasi Timo 1 500 mk laitesukelluskurssi, Pehu-Lehtonen Kaija 10 000 mk kielikurssi Englannissa, Peltoniemi Hannu 1 500 mk vetouisteluharrastus, Penttilä Pirjo 8 000 mk kielikurssi Englannissa, Pessa Heimo 1 500 mk vetouisteluharrastus, Pieniniemi Matti 1 500 mk tenniskurssi, Pilke Riina 1 800 mk Eurooppa-opintojen approbatur, Pirilä Juha 3 000 mk purjelentokurssi, Pohjola Hilikka 8 000 mk kielikurssi Englannissa, Pohjola Matti 2 000 mk golfkurssi, Pollari Pekka 16 000 mk insinööri AMK I, Puholainen Juha 3 000 mk puutyökurssi, Puranen Ari 2 500 mk auton entisöinti/Pontiac 52, Rantanen Ari 2 000 mk ATK-opiskelu, Rautiainen Mika 2 000 mk koiraharrastus, Ruippo Jarmo 1 500 mk ammuntaharrastus, Rundberg Juha 1 500 mk perhosharrastus, Rötö Juha 1 000 mk itsepuolustuskurssi, Saareks Veli-Matti 1 400 mk golfkurssi, Saarenpää Risto 5 000 mk työtökniillinen koulu II, Saarinen Liisa 1 800 mk englannin kielen kurssi, Saksa Risto 6 000 mk kielikurssi Englannissa, Salakka Sinikka 2 500 mk akvarellikurssi ja -näyttely, Salama Mikko 1 000 mk espanjankielen opiskelu, Salmi Markku 5 400 mk työtökniikko II, Sarelin Peter 1 500 mk golfkurssi, Savurinne Hilikka 1 500 mk käsityöharrastus, Silo Keijo 1 500 mk vetouisteluharrastus, Silvennoinen Sami 6 000 mk Export marketing II, Simi Heikki 1 200 mk hanurinsoitto-

Jatkuu seur. sivulla

harrastus, Sinisalo Susanna 5 000 mk markkinoinnin perustutkinto, Sipilä Marko 1 500 mk laitesukelluskurssi, Sipilä Miso 1 500 mk laitesukelluskurssi, Siren Riku 1 500 mk vetouisteluharrastus, Sokura Jari 2 000 mk drag racing-harrastus, Sonninen Seppo 3 000 mk speedway-harrastus, Sopenen Pentti 4 000 mk Golfkentät-seminaari, Storhammar Ari 1 500 mk saksankielen opiskelu, Sundström Reijo 2 000 mk musiikin opiskelu, Sysmälinen Esa 2 000 mk moottori-veneen rakentaminen, Taavila Tapani 1 200 mk entisöintiharrastus, Taavila Yrjö 1 000 mk vetouisteluharrastus, Taihomaa Seppo 2 500 mk entisöinti / JAWA CZ-58, Taiponen Jukka 6 000 mk kielikurssi Irlannissa, Taitonen Anneli 1 500 mk uisteluharrastus, Terhema Anna-Leena 3 000 mk lauluopinnot, Tikkanen Jaana 1 500 mk itämaisen tanssin kurssi, Toivonen Erkki 1 200 mk vetouisteluharrastus, Tollman Matti 1 500 mk ammutaharrastus, Tollman Tarja 1 500 mk valokuvausharrastus, Tommiska Markku 16 000 mk DI-tutkinto II, Tommiska Raija 1 500 mk kulinaarikurssi, Tuominen Antti 2 000 mk Suomi pyöräilee-tapahtuma, Tuunanen Marko 2 500 mk auton entisöinti /Zim 56, Ukkonen Marjo 1 700 mk tenniskurssi, Vaara Ari 4 300 mk insinööritutkinto AMK, Vaara Pirkko 6 000 mk englannin ja saksan kielen opiskelu, Väinö Juha 1 500 mk iltalukio I, Vanhalakka Valma 1 500 mk öljyvärimaalausharrastus, Veräjänkorva Juha 1 500 mk golfkurssi, Vesa Timo 1 500 mk ammutaharrastus, Virtanen Antti 2 500 mk turvahenkilön peruskurssi, Virtanen Jorma 1 200 mk lohenkalastuskurssi, Virtanen Sinikka 1 500 mk kulinaarikurssi, Vuorinen Erja 1 000 mk käsityöharrastus, Wathén Riitta 1 900 mk laitoshuoltajakoulutus.

Eläkeläiset, 100 600 mk, 58 kpl

Aranko Erkki 1 200 mk Tinnitus-tutkimus, Blomberg Turo 2 100 mk englannin kielen kurssi, Blomster Åke 1 500 mk öljyvärimaalausharrastus, Eskelinen Esko 1 500 mk filateliaharrastus, Forsell Helvi 2 000 mk sukututkimusharrastus, Haltia Leila 1 200 mk posliininmaalausharrastus, Henttu Risto 3 000 mk valokuvausharrastus, Hietanen Tauno 1 500 mk skeet-ammuntaharrastus, Holmberg Esa 1 000 mk espanjan kielen kurssi, Häkkinen Veli 2 000 mk sukututkimusharrastus, Ihalainen Armas 2 000 mk sukututkimusharrastus, Ihonen Eila 1 000 mk kudontaharrastus, Kaira Lauri 1 000 mk numismatiikkaharrastus, Kapiainen Kalle 2 000 mk hiihtoharrastus, Kinttula Harry 1 200 mk puutyöharrastus, Koijärvi Reijo 1 500 mk vanhan virkamiestalon historikki, Korhonen Viljo 1 000 mk kuntokurssi, Kotamäki Eine 2 000 mk Tiffany-lasityöt, Kuusela Hely 1 300 mk käsityöharras-

Jakojuhlassa viulua soittanut 8-vuotias Taneli Pohjola sai 1 200 markan apurahan viulunsoittoleiriä varten. Taneli on harrastanut viulunsoittoa neljän vuoden ajan. Opinahjona on ollut Pohjois-Kymen Musiikkiopisto, jossa hän on opiskellut ns. suzukimenetelmällä. Äitinsä kertoman suurkuluttajaa, sillä hänellä on käytössään jo kolmas viulu.

tus, Laine Eila 2 500 mk espanjankielen kurssi, Laine Kauko 1 000 mk mieskuorolaulun opiskelu, Lakka Eeva 1 200 mk posliininmaalausharrastus, Lakka Pauli 1 000 mk kapearaidetieturin no 1 pienoismalli, Lampila Pentti 2 000 mk ilmailuvideoiden tekeminen, Lehtonen Leo 1 500 mk kaitafilmihistorian editointi videolle, Leivo Kauko 1 500 mk lasityökurssi, Leppä Pauli 1 200 mk ammutaharrastus, Liljeblad Rolf 1 400 mk kuvataidekurssi, Lindberg Ilmari 2 000 mk golfkurssi, Mattered Osmo 2 000 mk kuvataiteellinen työskentely, Mauno Timo 1 200 mk tennisharjoituskoulutus, Muukkonen Risto 1 500 mk urheilu-ammuntaharrastus, Mäkelä Lasse 1 500 mk tyrskylohen pyyntiharrastus, Nygrén Maj-Lis 1 200 mk posliininmaalauskurssi, Pasanen Pentti 1 600 mk puutyökurssi, Pihl Aulis 1 000 mk mieskuorolaulun opiskelu, Pitkänen Heikki 2 000 mk puutyöharrastus, Pääri Eila 1 300 mk kudontaharrastus, Rantanen Eila 1 700 mk kuntokurssi, Räsänen Vilho 2 000 mk sukututkimusharrastus, Rätty Kalevi 2 000 mk golfkurssi, Rötö Hannu 2 000 mk tuohityöharrastus, Sandström Solveig 3 500 mk kielimatka

kin opiskelu, Blomberg Sirkka 2 000 mk englannin kielen kurssi, Byckling Irina 3 000 mk merkantti II, Eskola Päivi 1 500 mk koulunkäyntiavustajan tutkinto, Eskola Sini 3 000 mk kielikurssi Englannissa, Haapala Anne 3 000 mk psykiatrinen hoitotyö-koulutus, Haltia Jouni 1 200 mk entisöintikurssi, Harlin Marianna 1 000 mk pianonsoiton opiskelu, Harlin Ville 1 500 mk kitarransoiton opiskelu, Harsi Pirjo 1 200 mk lyijylasiharrastus, Hasari Tiina 2 500 mk leirikoulu Irlannissa, Hassi Tuomas 4 500 mk vaihto-oppilasvuosi USA:ssa, Heikkinen Mika 3 000 mk ekonomin tutkinto, Heimonen Jani 1 200 mk kilpailutoimiharrastus, Henttu Anneli 1 200 mk posliininmaalausharrastus, Henttu Sulamit 1 000 mk entisöintikurssi, Hietanen Eeva 1 000 mk käsityöharrastus, Hokkanen Hilka 1 000 mk kudontaharrastus, Honkanen Hanna 3 000 mk kasvatustieteen approbatur, Häkkänen Johanna 3 000 mk kielikurssi Englannissa, Ihaksi Taija 3 000 mk kaupallinen perustutkinto, Immonen Outi 1 200 mk huilunsoiton opiskelu, Inkilä Leena 2 000 mk erikoissairaanhoidajan jatkokoulutus, Jaakkola Kati 2 500 mk leirikoulu Englannissa, Jantunen Saara 1 200 mk balettiopinnot, Jokinen Leena 1 500 mk laulun opiskelu, Jokinen Ritva 1 200 mk joogakurssi, Julola Ville 1 000 mk englannin kielen opiskelu, Järvinen Virve 4 000 mk fysioterapeuttikoulutus, Kaira Hilka 1 600 mk englannin kielen kurssi, Karhu Jari 1 200 mk jääkiekkokoulu, Karvinen Stina 1 200 mk kilpatanssiharrastus, Kauppinen Hilka 2 000 mk taidenäyttelyn järjestäminen, Kettunen Miika 1 200 mk jääkiekkoleiri, Kinnunen Maria 1 500 mk maalauskurssi, Kinttula Maria 1 000 mk käsityöharrastus, Koivisto Merja 2 000 mk opintomatka Lontooseen, Kokkonen Eeva 1 000 mk käsityöharrastus, Kokkonen Toni 1 200 mk hiihtoharrastus, Korhonen Riku 1 500 mk ampumahiihtoharrastus, Korkalainen Mika 1 200 mk laitesukelluskurssi, Korpio Ilkka 1 500 mk golfkurssi, Koskipuro Maija-Leena 1 600 mk englannin kielen kurssi, Koso Kirsi 1 200 mk Tiffany-lasiharrastus, Koso Marjo 2 500 mk leirikoulu Irlannissa, Kouki Päivi 1 800 mk sairaanhoitaja I, Kujala Emilia 1 200 mk ratsastuskurssi, Kujala Hilka 1 500 mk ryijyn valmistaminen, Kulhelm Katja 3 000 mk kielikurssi Englannissa, Kumpu Arja 5 000 mk yhteisk.tiet.kand. I, Kumpu Marja-Liisa 3 000 mk Psykiatrinen sairaanhoitaja I, Laakkonen Marianne 1 200 mk entisöintikurssi, Lahtinen Jouko 1 500 mk ATK-opiskelu, Laine Helvi 1 500 mk ryijyn valmistaminen, Laitinen Emmi 3 000 mk kielikurssi Englannissa, Latvala Helena 5 000 mk apteekkifarmasian erikoisopinnot I, Laurila Heidi 1 200 mk pianonsoiton opiskelu, Laurila Tarja 3 000 mk

Ranskaan, Siltavuori Aino 1 300 mk senioriakatemia, Simos Risto 2 000 mk golfkurssi, Stenström Rainer 1 200 mk meriläisveneen entisöinti, Suojalehto Vilho 3 000 mk espanjan kielen kurssi, Suokas Martti 1 200 mk perhonsidontaharrastus, Syd Alpo 2 100 mk kuntoremonttikurssi, Tiira Erkki 2 000 mk golfkurssi, Tohka Matti 1 500 mk puutarhanhoitoharrastus, Toivanen Sirkka 1 300 mk käsityöharrastus, Vesterinen Viljo 3 000 mk perinnejuhlakaisu, Vilén Alpo 2 100 mk kuntoremonttikurssi, Virtanen Esko 6 000 mk Hallan Visan historia, Voutilainen Aino 1 300 mk käsityöharrastus, Willman Gunnar 1 500 mk perinnekirjoitelmat, Änäkäinen Sirkka 1300 mk käsityöharrastus.

Perheenjäsenet, 292 800 mk, 149 kpl

Ahola Janina 1 200 mk ratsastusleiri, Alapaholuoma Maarit 1 200 mk Tiffany-lasiharrastus, Alarotu Liisa 2 000 mk kirjoittajakurssi, Alen Ljudmila 1 200 mk laitesukelluskurssi, Andersson Heli 2 000 mk kielikurssi Floridassa, Blomberg Sari 1 500 mk musi-

lastenhoajaan tutkinto, Lehtovirta Janne 2 000 mk biljardiharrastus, Leiniö Arja 2 000 mk vauvauinnin ohjaajakurssi, Lindberg Maritta 1 500 mk golfkurssi, Luukkanen Irma 3 000 mk kansainvälisen kaupan jatkolinja, Makkonen Leeni 2 000 mk vyöhyketerapia III, Makkonen Tiina 1 200 mk harmonikkaleiri, Manninen Kirsi 3 000 mk tradenomi I, Mauno Antti 1 400 mk kuvataidekurssi, Mellanen Jaana 2 000 mk valmennuskurssi jatko-opintoihin, Miikki Jouni 1 500 mk ATK-opiskelu, Mikkola Irja 1 000 mk kudontaharrastus, Mononen Jouko 1 500 mk EA-kurssi III, Mononen Katja 1 500 mk ratsastusleiri, Mononen Ulla 1 500 mk ratsastusleiri, Muikku Riitta 2 000 mk laulun opiskelu, Mustonen Tanja 4 500 mk kielikurssi Luxemburgissa, Muuronen Turo 2 000 mk purjelentokurssi, Myyryläinen Miika 1 500 mk yleisurheiluharrastus, Mäkelä Marita 1 000 mk käsityöharrastus, Mäkinen Marjut 4 000 mk psykiatrin sairaanhoitaja II, Mäntynen Saara 1 000 mk öljyvärimaalausharrastus, Niemi Eeva 1 000 mk käsityöharrastus, Niemi Helena 3 000 mk runokirjan julkaiseminen, Niemi Vesa 2 000 mk sukeltajan jatkokoulutus, Niinimäki Susanna 4 000 mk työterveydenhoitajakoulutus, Nikkinen Liisa 1 200 mk posliinimaalausharrastus, Nikkonen Anneli 1 400 mk kuvataidekurssi, Niskanen Mirva 1 500 mk harmonikansoittoharrastus, Niva Anu 1 200 mk pianonsoiton opiskelu, Ojala Pirjo 5 000 mk kasvatustiet.maist. tutkinto, Ojasalo Marja-Leena 1 500 mk keramiikkakurssi, Pahkala Timo 3 000 mk paini-

leiri ja -kisat, Pakkanen-Vesa Anna-Maija 4 000 mk valt.tiet. maist. tutkinto, ParénTerhi 2 000 mk venäjänkielen kurssi, Parikka-Luoto Ulla 2 000 mk psykologian täydennyskoulutus, Pasanen Maija 1 200 mk lasityökurssi, Penttilä Johanna 2 500 mk EU-kielikurssi, Pessa Topi 1 200 mk jääkiekkokoulu, Pigg Kristiina 1 300 mk englannin kielen kurssi, Pohjola Taneli 1 200 mk viulunsoittoleiri, Pöysä Elsa 1 000 mk kudontaharrastus, Rantanen Ninni 1 200 mk pianonsoiton opiskelu, Rantanen Timo 1 200 mk kitaransoiton opiskelu, Remes Virve 6 000 mk kasvatustieteen lis. opinnot, Renko Katariina 1 200 mk pianonsoiton opiskelu, Ristola Päivi 5 000 mk hierontaterapeutti-koulutus, Rosenius-Sutela Irma 1 500 mk golfkurssi, Räikkönen Sirkka 3 000 mk luovat terapiat -koulutus, Saarela Helena 1 500 mk perinnekäsityöt, Salama Jaana 1 000 mk pukuompeluharrastus, Salminen Maija 2 000 mk Alzheimer-kongressi, Salo Ulla-Maija 1 200 mk posliinimaalausharrastus, Salonen Pirkko 1 500 mk kansallispuvun valmistaminen, Seppälä Jonna 3 000 mk kielikurssi Englannissa, Siiravuo Teija 4 000 mk työterveyshuollon jatkolinja, Silvonen Katja 1 000 mk englannin kielen kurssi, Simonen Maarit 3 000 mk sairaanhoitaja III, Simonen Sakari 1 700 mk venäjänkielen kurssi, Sorsa Mirja 1 000 mk apuvälinekurssi, Strandberg Heidi 4 000 mk terveydenhoitaja III, Suhonen Tyyne 1 000 mk öljyvärimaalausharrastus, Suojalehto Anna-Marja 2 000 mk espanjan kielen kurssit, Suominen Timo 1 200 mk sukellusleiri, Suur-

Hamari Teija 1 200 mk ratsastusleiri, Suurnäkki Mirva 2 000 mk kielikurssi Englannissa, Sysmälinen Mirja 4 000 mk fysioterapian cum laude, Taiponen Marketta 4 000 mk kielikurssi Irlannissa, Talastie Tuija 3 000 mk laulun opiskelu, Tikkanen Tomi 1 200 mk jääkiekkoharrastus, Timonen Teemu 1 200 mk vaappujen valmistaminen, Tuomi Elina 1 200 mk balettiopinnot, Tuomi Katja 2 000 mk huilunsoiton opiskelu, Turja Ulla 1 600 mk englannin kielen kurssi, Tyyns Anni 3 000 mk kielikurssi Englannissa, Ukkonen Eeva 1 200 mk musiikin opiskelu, Vainio Kerttu 1 000 mk käsityöharrastus, Valtonen Antti 1 200 mk jääkiekkoharrastus, Vauhkonen Hanne 1 200 mk balettiopinnot, Vesa Maiju 3 000 mk tekstiilisuunnittelija I, Vesanen Laila 1 000 mk käsityöharrastus, Vesanen Maija-Leena 1 000 mk käsityöharrastus, Viljakainen Anja 1 500 mk kansallispuvun valmistaminen, Virtanen Laura 1 500 mk pianonsoiton opiskelu, Volanen Sari 2 000 mk hammaslääketieteen kurssi, Ylinen Sari 1 000 mk kudontaharrastus, Ääppälä Laura 1 500 mk englannin kielen kurssi.

Yhteisöt 100 % , 120 000 mk, 13 kpl

Finnish Chemicals työhuonekunta 8 000 mk opintomatka Ruotsiin, Kuusankosken Sähkömiesten Eläkeläisjako 3 000 mk opintoretki Turkuun ja Naantaliin, Kuusanniemi Soodakattila 1-vuoro 5 000 mk opintomatka Rauhalle, Kymin konttoripalvelun henkilökunta 10 000 mk opintomatka Valkeakosken tehtaille, Kymin Tehdaspa-

lokunta ry 10 000 mk koulutustoiminta Pelastusopistolla, MFS-linja / 3.vuoro (Vo paperi) 5 000 mk opintomatka Tampereelle ja Valkeakoskelle, Paperiliiton os 19 ry 20 000 mk opintomatka ulkomaiseen paperitehtaan, Paperiliiton Voikkaan os 36 ry 20 000 mk ERM & EMU -seminaari, Sellutehtaan Orkesteri 5 000 mk koulutustoiminta, Soinlahden tehtaiden eläkeläiset ry 3 000 mk retkeilytoiminta, Vo Paperin laboratorion ja instrumenttijaoksen henkilöstö 15 000 mk Automaatio ja asenteet-seminaari, Vo tehtaan Rakennusryhmä 9 000 mk koulutustapahtuma, Vo TPK:n kilpailujoukkue 7 000 mk koulutustapahtuma.

Yhteisöt 0-99%, 120 000 mk, 31 kpl

Kumu Junior Team ry 3 000 mk valmentajakoulutus, Kuusaan Latu ry 2 000 mk hiihtokoulunopettajakurssi, Kuusankosken A-Kilta ry 2 000 mk koulutustoiminta, Kuusankosken Ampujat ry 2 000 mk ampumaratojen kunnostus, Kuusankosken Eläkkeensaajat ry 5 000 mk 35-vuotisjuhla, Kuusankosken Harmonikansoitajat ry 6 000 mk 40-vuotisjuhlakonsertti, Kuusankosken Invalidit ry 4 000 mk vammaisleiri, Kuusankosken Kalevalaiset Naiset ry 4 000 mk 35-vuotisjuhlanäyttely, Kuusankosken Kamari-laulajat KKL ry 3 000 mk 90 vuotta kuusankoskelaista sekakuorolaulua, Kuusankosken Kehitysvammaisten Tuki ry 3 000 mk kotitapaturmien ehkäisy -koulutus, Kuusankosken Kisa ry 5 000 mk 90-vuotisjuhlien järjestäminen, Kuusankosken Musiikkiluok-

KUVAT: IRMA NIEMI

Pauli Lakka sai 1 000 markan apurahan veturin pienoismallin rakentamiseen.

Yhtiön ensimmäisestä kapearaideveturista pienoismalli

Apurahojen jakotilaisuudessa oli esillä heinolalaisen Pauli Lakan rakentama veturin pienoismalli, joka on pikkutarkka kopio Kymin Osakeyhtiön ensimmäisestä kapearaideveturista.

Nyt jo eläkkeellä oleva Lakka työskenteli yli 40 vuoden ajan yhtiön Heinolan tehtaalla työnojohtajana. Kotoisin hän on Kuusankoskelta.

“Olen aina tykännyt vetureista ja kulkenut niiden mukana isän ollessa töissä täällä Kymilä. Koska vanhoista vetureista ei ole enää mitään jäljellä, päätin tehdä sellaisen.”

Viimeksi Haukkasuoilla vuonna 1954 tuksutelleen kapearaideveturi nro 1:n piirustukset hän sai Kymin keskusarkistosta. Pelkkä piirustusten tutkailu ei kuitenkaan riittänyt, vaan Pauli Lakka tutki tarkkaan monet alan museot etsi-

en tietoja veturin rakenteesta ja koneistosta.

Työläintä rakentamisessa oli Lakan mielestä työn pikkutarkuus: kaiken piti nimittäin vastata ehdottomasti oikeaa esikuvaansa. Työn valmistuminen venyikin useammalle vuodelle. Veturi on tehty teräksestä hitsaamalla. “Se voisi lähteä vaikka liikkeelle, jos pannun alle tulet pistäisi”, hän naurahtaa.

Musiikin teoriakin pitää hallita

Tehdaspalvelun automaatiokorjaamopalveluissa asentajana työskentelevä klarinetinsoittaja ja nykyisin myös musiikinopettaja **Reijo Sundström** sai 2 000 markan apurahan musiikin teoriaopintoihin.

Hän naurahtaa, että Musiikkiopiston käyneet opettavat alkavat olla jo sen verran paljon oppineita, että opettajankin on pakko hankkia lisätietoja.

Sundström aloitti musikantin uransa vuonna 1958 yhtiön ammattikoulun orkesterissa, jota johdatti koulun silloinen rehtori **Alvar Korpi**. Soittamaan hän oli ehti-

nyt opetellut jo ennen orkesteriin liittymistään. Reijo Sundströmin lisäksi Fantasiassa soittavat enää **Raimo Yrjänä** ja **Seppo Hammar** orkesterin kouluajojen jäsenistä. Sundström on kuulunut myös Kuusankosken Työväensoittajiin ja Voikkaan Työväensoittajiin.

“Yhtä soittamistahan tämä on ollut – ja aika rikastakin elämään sen puolesta. Nyt se on muodostunut jo melkein työksi, sillä opetan lisäksi Fantasian nuoria klarinetinsoittajia.” Reijo Sundström on kiertänyt orkesterinsa kanssa monissa maissa. Hän muistelee esiintyneensä ainakin 10 eri

maassa, kaukaisimmat paikat ovat olleet USA ja Kanada. Hän muistelee mielellään orkesterivuosiensa alkua. Alvar Korpi ja yhtiön hommasivat nimittäin nuorelle miehelle kunnan klarinetin. Aivan omaksi hän ei soitinta saanut, vaan ammattikoulun orkesterin lopetettua toimintansa joutui luopumaan siitä.

KUVA:KIMMO REKIMIES

Reijo Sundström sai apurahan musiikin opiskeluun.

Jatkoa ed. sivulta

kien Tuki ry 4 000 mk musiikkileiri, Kuusankosken Naislaulajat ry 5 000 mk 40-vuotisjuhlakonsertti, Kuusankosken Reserviupseerien Naiset ry 2 000 mk 35-vuotisjuhlakokous, Kuusankosken Reumayhdistys ry 4 000 mk 40-vuotisjuhla, Kuusankosken Sydänyhdistys ry 3 000 mk koulutustoiminta, Kuusankosken tehtaitten tenniskerho ry 3 000 mk valmennustilaisuus, Kuusankosken työttömät ry 4 000 mk kurssitoiminta, Kuusankosken Urheiluseura ry 5 000 mk valmentajakoulutus, Kuusankosken VPK ry 3 000 mk nuorison koulutustoiminta, Kuusankoski-Seura ry 6 000 mk Kymijoki-videon editointityö, Kymen Pienoisautokerho ry 3 000 mk PM- ja SM-kilpailut, Kymenlaakson Mielen-terveysseura ry 6 000 mk vapaaehtoisuuskoulutus, Pallo-Peikot ry 3 000 mk junioritoiminta, Pelastakaa Lapset Kuusankosken os. ry 5 000 mk retki Linnanmäelle ja Puuhamaahan, Pilkanmaan Pilke ry 5 000 mk valmennusleirit, Puhallinorkesteri FANTASIA ry 7 000 mk koulutustoiminta, Sotainvalidien Veljesliiton Kuusankosken os. ry/Naisjaosto 3 000 mk jaoston 50-vuotisjuhla, TSLn Kuusankosken Opintojärjestö ry 3 000 mk koulutustoiminta, Voikkaan Eläkkeensaajat ry 2 000 mk 25-vuotisjuhla, Voikkaan Viesti ry 5 000 mk seuratoiminnan kehittämiskurssi.

JUHLAVUODEN KOULULAISSTIPENDIT

Kuusankosken työväenopisto

Anja Kuusela 1000 mk tilkkutyöt, Jouko Lukkarinen 1000 mk puutyöt, Elina Salminen 1000 mk posliinimaalaus.

Pohjois-Kymen Musiikkiopisto, Kuusankosken toimipiste

Eero Aalto 1000 mk lyömäsoitinopinnot, Tiina Hokkanen 1000 mk huilunsoitto, Saara Keisala 1000 mk pianonsoitto, Matti Niinikoski 1000 mk käyrätorvensoitto, Matti Tanttari 1000 mk klarinetinsoitto.

Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu, Terveysala

Eeva Volotinen 1000 mk sairaanhoitajan tutkinto, Pirjo Pekkarinen 1000 mk sairaanhoitajan tutkinto, Kimmo Laurila 1000 mk sairaanhoitajan tutkinto, Virpi Jaatinen 1000 mk terveydenhoitajan tutkinto.

Kuusankosken Terveysalan Instituutti

Riitta Kero 1000 mk lähihoitajakoulutus, Virpi Lehtinen 1000 mk lähihoitajakoulutus.

Kuusaan lukio

Marianne Fält 1000 mk äidinkieli, Eeva Perälä 1000 mk äidinkieli, Markus Hirvonen 1000 mk ruotsinkieli, Jon Paavilainen 1000 mk ruotsinkieli, Jani Nurminen 1000 mk englanninkieli, Jaakko Meloliina 1000 mk englanninkieli, Jenni Eskola 1000 mk saksankieli, Anna Tuominen 1000 mk ranskankieli, Johannes Valo 1000 mk historia, Pasi Salmela 1000 mk biologia, Virpi Korhonen 1000 mk psykologia, Anna Zagoras 1000 mk uskonto, Tiia Lehtonen 1000 mk kemia, Antti Romppanen 1000 mk fysiikka, Sampsa Köppä 1000 mk matematiikka, Sanna Kallioranta 1000 mk matematiikka.

Voikkaan lukio

Timo Vainonen 1000 mk äidinkieli, Esa Liukkonen 1000 mk englanninkieli, Mika Hannula 1000 mk englanninkieli, Mari Marttila 1000 mk reaaliaineet, Riitta Muikku 1000 mk ranskankieli, Marjaana Rautomäki 1000 mk saksankieli.

Hirvelän yläaste, päästökirjan saaneet

Sari Lehtinen 500 mk, Maija Niinmäki 500 mk, Mari Ukkonen 500 mk, Mari Siltanen 500 mk, Helmi Seppälä 500 mk.

Ruotsulan yläaste, päästökirjan saaneet

Mikko Pulsa 500 mk, Eija Silvonon 500 mk, Jenni Niskanen 500 mk

Naukion yläaste, päästökirjan saaneet

Anna Toukkari 500 mk, Heli Pessa 500 mk, Kosti Nieminen 500 mk, Tero Hannola 500 mk, Heikki Kuukka 500 mk, Sini Eskola 500 mk.

Ammatillinen oppimiskeskus, Kuusankosken toimipiste

Petri Rutanen 1000 mk, Joni Turkkila 1 000 mk, Antti Pönni 1000 mk.

Kymin teollisuusoppilaitos

2 x 2000 mk jaetaan syksyllä koulun päättyessä

Yhtiön pitkäaikaisimmasta työntekijästä Robert Erolinista oli koottu näyttelyyn oma esittelyaineisto, joka kiinnosti vierailijoita kovasti.

Kymin ja yhtiöläisten 125 vuotta arkea ja juhlaa näyttelyinä

Kymin juhlavuoteen liittynä "125 vuotta arkea ja juhlaa"-arkistonäyttely avattiin 20.5. Kymin keskusarkistossa Eerolassa.

Keskusarkistoon tallennetusta materiaalista koottu näyttely luo katsauksen kuluneisiin vuosiin pitkälti työntekijöiden näkökulmasta. Näyttely kertoo myös yhtiön vaikutuksesta sitä ympäröivän yhteiskunnan elämään.

Avajaisissa puhuneen johtaja **Håkan Romantschukin** mukaan näyttelyn tarkoituksena on antaa katsojalle läpileikkauksenomainen välähdys Kymin 125 vuodesta Kuusankoskella menestyksineen ja vastoinikäymisineen – juhlineen ja arkineen.

Näyttely koostuu 15 näyttelysermistä, joissa esitellään niin menneiden aikojen työvälineitä ja käytettyjä työmenetelmiä kuin matkan varrella vietettyjä juhlapäiviäkin. Oman osansa 125-vuotisen taipaleen kuvauksesta saavat yhtiöläisten asumiseen, koulutukseen ja urheilutoimintaan luodut katsaukset.

Näyttelyssä kerrotaan mm. yhtiön pitkäaikaisimmasta työntekijästä, mestari **Robert Erolinista**. Hän oli yhtiön palveluksessa vuodesta 1876 aina vuoteen 1948, joten palvelusvuosia ehti kertyä ennätyselliset ja kunnioitettavat 71,5 vuotta. Esillä on mestarin hieno pyhäpuku ansiomerkkeineen sekä kuvaus hänen pitkäaikaisesta työsarastaan yhtiössä.

Runsaan kuvallisen materiaalin lisäksi näyttely esittelee erilai-

sia oman aikansa hittituotteita. Yhtiön palveluksessa olleet muistavat ainakin tilirullat ja aikoinaan useimmista kuusaalaisista "puuceista" tutut peltipaperit. Yhtiö on jakanut tähän mennessä noin 10 000 ansiomerkkiä, joten myös ne ovat tärkeä osa yhtiön historiaa, ja niihin voi tutustua näyttelyssä.

125 vuotta arkea ja juhlaa -näyttely on avoinna Kymin keskusarkistossa marraskuun loppuun saakka maanantaista perjantaihin klo 9 - 12 ja 13 - 15, tai sopimuksen mukaan. Näyttely tarjoaa varmasti paljon mielenkiintoista katsottavaa jokaiselle, ja sinne on vapaa pääsy. Lisätietoja näyttelystä antaa arkistopäällikkö **Birgit Rantala**, puh. 52146.

KONSERNIN UUTISIA

Kymmenen miljoonaa tonnia paperia Raumalta

Raumalta valmistui huhtikuussa kymmenes miljoonaa paperitonni. Paperin tuotanto alkoi tehtaalla vuonna 1969, ja ensimmäisen miljoonan tonnin raja rikottiin vuonna 1975.

Rauman uudelle koneelle tuotemerkki

Samaan aikaan kun Rauman uusi LWC-paperikone PK 4 kohoaa tehdashalliin, on käynnissä myös tulevan tuotteen aktiivinen myyntityö. Tuotteen markkinointitapahtumassa Turussa julkistettiin 13. toukokuuta Rauman PK 4:n uusi tuotenimi *Rauma Exel*.

Voikkaa toimii laadukkaasti

Voikkaan paperitehtaan koko henkilöstön suuri urakka, laatu- ja järjestelmän laatiminen, on saatu päätökseen ja Det Norske Veritas on todennut sen täyttävän ISO 9002 -sertifikaatille asetettavat vaatimukset. Sertifikaatti kattaa ostot, myynnin, tuotannon, laadunvalvonnan, kunnossapidon ja automaation, tietohallinnon ja hallinnon.

HIENOJA TÖITÄ

koululaisten Kymi-kilpailussa

Kymin 125-vuotisjuh-lavuoteen liittyen järjestettiin Kuusankosken kouluissa Kymi-aiheinen kirjoitus-, piirustus- ja kuvataidekilpailu.

Eniten koululaisia kiinnosti piirustuskilpailu, johon 1-6 luokilta osallistui yhteensä 49 työtä. 7-9 luokille järjestettyyn ainekirjoituskilpailuun osallistui 16 kirjoitusta ja 1-6 luokkien paperitaidekilpailuun kertyi yhdeksän taide-teosta.

Kilpailutyöaiheet annettiin kouluille viime vuoden marraskuussa. Valikoima aiheissa oli varsin laaja. Valittavina olivat Kymi ja Kuusankoski, Kymin Varjossa, Kymijoen mahdollisuudet, Elämää Kymijoen varrella,

Paperivirta, Paperin maailma, Kymiläinen sekä 125-vuotias Kymi.

Oppilaiden kilpailutyöissä aiheita oli käsitelty monella tavalla. Joukosta erottui niin humoristisia kuin kriittisempiäkin näkemyksiä menneestä ja tulevasta.

Kilpailutyönsä oppilaat tekivät tammikuun aikana ja töiden ensimmäinen karsinta ja arvostelu tapahtui kouluissa. Raatiin kuuluvat Pilkan koululta **Esko Järvinen** ja **Riikka Niemi**, Keskustan koululta **Iiona Koivisto** ja **Tero Aarnio** sekä Voikkaan ala-asteelta **Marja Purmonen** ja **Tommi Henttu**.

Jatkoon selvinneet työt toimitettiin loppuraadin arvioitaviksi, ja tämä teki oman, vaikean ratkaisunsa 16.4. valitun hienojen töiden joukosta kolme parasta kustakin ryhmästä. Loppuraatiin kuuluvat opettaja- ja oppilasedustajat kultakin koululta sekä **Helena**

TEKSTI: REIJO VIRTÄ JA JUHA DAHL, KUVAT: KIMMO REKIMIES

Lasten kilpailutyöt kiinnostivat, sillä Kuusankosken Kotiseututalo täyttyi 12.5. ääriään myöten.

Mauno, Terttu Vuorio ja Leena Vänskä Kymiltä.

Voittajat palkittiin 12.5. Kotiseututalossa avatussa lasten töiden näyttelyssä todella runsaslukuisen yleisön todistaessa tapahtumaa.

Kilpailuun toimitettiin paljon töitä vielä palautusajan jälkeen, mutta valitettavasti niitä ei voitu

Oman sarjansa voittajat Jani Metso ja Villepekka Voutilainen

enää huomioida varsinaisessa kilpailussa. Kaikki myöhästyneet työt olivat kuitenkin mukana näyttelyssä.

Tulokset: Paperitaide

1-4 luokkalaiset: 1. Tähteen koulun 1 a, Paperin maailma; 2. Katja Laine, Tähteen koulu 4 a, Paperin maailma; 3. Tero Pallaskallio, Voikkaan ala-aste 4 a.

Jatkuu seur. sivulla

5-6 luokkalaiset: 1. Jani Metso ja Villepekka Voutilainen, Keskustan ala-aste 5 M, Kymiläinen; 2. Jonna ja Hanna Koskinen, Keskustan ala-aste 5 M, Paperivirta; 3. Tuuli Väisänen, Tähteen koulu 5 a, Paperin mielikuvituksellinen maailma.

Piirustus

1-2 luokkalaiset: 1. Suvu Sorvo, Voikkaan ala-aste 2 lk, Kymijoen hyödyntäminen ja virkistäminen; 2. Asko Toivanen, Pilkan koulu, Terve metsä; 3. Sini Anette Kelin, Voikkaan ala-aste 1 a, Kymijoen mahdollisuudet, hyödyntäminen ja virkistäminen.

3-4 luokkalaiset: 1. Jaakko Mauno, Voikkaan ala-aste 4 lk, Kymijoen hyödyntäminen; 2. Hanna Partti, Tähteen koulu 3 a, Paperin maailma; 3. Netta Hyytiäinen, Keskustan ala-aste 3 a, Kymijoen mahdollisuudet, hyödyntäminen ja virkistäminen.

5-6 luokkalaiset: 1. Jani Kukkonen, Tähteen koulu 6 b, Näkemykseni kotikaupungin Kymistä; 2. Johanna Adolfsen, Voikkaan ala-aste 6 a, Paperin maailma; 3. Toni Lehto, Keskustan ala-aste 5 b, 125-vuotias Kymi.

Ainekirjoitus

7. luokkalaiset: 1. Maria Pulsa, Ruotsulan koulu 7 c, Paperimaailma; 2. Laura Lehminen, Ruotsulan koulu 7 a, Paperimaailma; 3. Henna Salme-la, Ruotsulan koulu, Paperin maailma.

8-9 luokkalaiset: 1. Jaana Koskela, Ruotsulan koulu 8 a, Paperin maailma; 2. Tanja Oksa Ruotsulan koulu 8 b, Paperimaailma; 3. Mikko Pulsa, Ruotsulan koulu 9 a, Paperivirta.

Käsityömestari ikuisti "museon isän"

Verlan museotehtaan kiillottamossa eli ns. lanssisalissa on 14.5. alkaen ollut nähtävissä opetusneuvos Veikko Talvea esittävä pronssinen reliefi.

TEKSTI: JUHA DAHL, KUVAT: KEIJO KOIVULA JA IRMA NIEMI

Reliefin teko aloitettiin muotoilemalla teos savesta, johon Osmi Nyström tekee tässä viimeistelyjä.

Opetusneuvos Talven henkilökohtainen panos Verlan tehdasmuseon perustamisessa oli hyvin merkittävä, ja häntä voidaankin pitää museohankkeen isänä ja alkuperäisenä kehittäjänä.

Reliefin on tehnyt kuvanveistäjä Osmi Nyström Iitistä. Tehtävä oli veistäjän itsensä mukaan hyvin haastava, ja sen valmistuminen monine työvaiheineen kesti noin kaksi kuukautta.

Reliefin teko aloitettiin muotoilemalla teos savesta. Saven päältä otettiin kipsimuotti ja tällä tehtiin aiheesta vaha. Käytetty vaha oli tavallista juustovahaa, joka on kaupassa myytävien juustojen kuoresta kaikille tuttua ainetta. Kun vahasta oli saatu identtinen savivaiheen kanssa, tehtiin sen päälle valumuotti ja tätä poltettiin uunissa, kunnes kaikki vaha oli palanut siitä tarkalleen pois. Kyseisen reliefin valmistuksessa tämä työvaihe kesti peräti 40 tuntia käytettävän lämpötilan ollessa tavallisen kotileipurin mielestä huikeat 750° C.

Seuraavaksi aloitettiin valmistuneen muotin jäähdytys ja

kuumennettiin teoksen lopullinen materiaali, pronssi, 1300° C:een. Tätä seurasi koko valmistusprosessin kriittisin vaihe, kun sulanut pronssi kaadettiin lopulliseen muottiinsa. Toimenpide oli tehtävä nopeasti, sillä sekä käytetyn metallin että muotin lämpötilojen tuli olla tarkalleen oikeat, jotta lopputuloksesta saatiin virheetön.

Toimenpiteen onnistuttua voitiin vihdoinkin aloittaa teoksen puhdistus ja viimeistely. Teoksen yksilöllisyyttä korostaa patinointi, jonka jokainen taiteilija tekee omilla resepteillään mieltymyksiensä mukaan.

Kuten edellä kuvatusta valmistusprosessista voi havaita, vaati reliefin valaminen monine työvaiheineen tekijältään käden taitojen ja kokemuksen lisäksi myös aimo annoksen kärsivällisyyttä ja tarkkuutta.

Veikko Talven reliefin luonut

Valmistusprosessin kriittisin vaihe on sulan pronssin kaataminen lopulliseen muottiinsa.

Osmi Nyström on toiminut kuvanveistäjänä jo 20 vuotta. Hän on tänä aikana jakanut oppejaan myös tuleville taiteilijoille opettajana työväenopistossa. Oppi ei ole mennyt hukkaan kotipiirisäkään, sillä hänen poikansa Sakari on myös alalla.

Paperitehtaalla palkittiin aloitteentekijöitä

Kymin paperitehtaan aloitetoimikunta palkitsi jälleen 13.5. aktiivisia aloitteentekijöitä kunniakirjalla ja 3 000 markan rahapalkkiolla.

Palkitut olivat koneenhoita-

ja **Matti Inginmaa** PK 7-9:ltä, koneenhoitaja **Markku Nummila** PK 7-9:ltä ja päällystyskoneenkäyttäjä, varamies **Olavi Täyränen** C-laitokselta.

Kymin paperitehtaalla on

kevään aikana myönnetty yhteensä 10 aloitetoiminnan kunniakirjaa. Edellinen palkitsemistilaisuus oli 8.4.

Sääntömuutos siirtyy

Johdon ja henkilöstön yhteiskokouksessa 15.5. esillä olleen aloitetoiminnan sääntömuutoksen käsittelyä jatketaan edelleen seuraavassa kokouksessa.

Toukokuussa hyväksytyjä ja toteutettaviksi päätettyjä aloitteita

KOONNUT: PIRKKO VAARA, KUVA: JUHA DAHL

Seuraavat aloitteet on aloitetoimikuntien kokouksissa hyväksytty aloitteiksi ja ne tullaan toteuttamaan. Joidenkin käsittelyä jatketaan vielä esim. koekäytön vuoksi.

1. 2415 Tartuntanipistintanko päällystyskoneelle

Päällystyskoneella leijaillee välillä saumaustilanteesta johtuen paperisilppua saumauslaitteistoon. Seurauksena paperitukun pääsystä radan ja telan väliin ohuilla pohjilla on ratakatko.

Ottamalla käyttöön n. 2,5 m pitkä tartuntatanko, jonka päässä on tartuntanipistin, helpotetaan paperisilppun "metsästystä". Tähän asti on tukkuja sohittu harjan varrella.

2. 2430 URK-reunanauhojen poistaminen

Päällystyslaitoksella uudelleenrullauskoneella pyritään poistamaan reunanauhaongelmia muuttamalla imuputkistoa siten, että nauhat poistetaan oikeaan suuntaan ja suunnanmuutos tapahtuu

Yksi hyväksytyistä aloitteista koskee Pemco-laatikko-

neiden liimasuuttimia. vastaputkessa. Aloitteen käsittely kesken.

3. 2456 Liimasuuttimien kokomerkintä Pemco-laatikko-

neilla Arkkisalilla Pemco-laatikko-

neilla on liimasuuttimien kokomerkintä puutteellinen, mikä aiheuttaa jatkuvaa riesaa mm. liimakekoina koneen rungossa ja hihnnoissa sekä seisokkeina.

Uusissa suuttimissa on varastossa pusseissa koon ilmoittava numerosarja, mutta käyttäjät ja vuoromiehet eivät sitä näe. Tilanne korjataan lisäämällä uusiin suuttimiin stanssilla tai sähkökynällä selvä numero, joka näkyy vielä palaneessa ja uudelleen puhdistetussakin suuttimessa.

4. 2536 Rautatanko laakerissa olevan raudan vaakasuoraan kääntämiseen

Päällystyslaitoksella kalanteri

3:lla helpotetaan työtä ja vähennetään tapaturmavaaraa työntämällä hitsattuun putkenpätkään rautatanko, jolla voidaan kääntää laakerissa oleva painava rauta vaakasuoraan. Tämä vapauttaa toisen käden pultin kiinnitykseen.

5. 2565 Levitystela telojen väliin päällystyskoneella

Päällystyskoneella esitetään lisättäväksi telojen 37-40 väliin levitystela, jotta saataisiin siellä syntynyt ilmavyö hallintaan (haittaa etenkin Kymlabel- ja Flex-laaduilla). Aloitteen käsittely kesken.

6. 2603 Tikkukuljettimien I ja II nostajien parannus

Hiomolla tikkukuljettimilla hitsataan nykyisten tikkunostajien päälle n. 2 cm levyinen lattarauta koko nostajan pituudelle ja sen päälle asennetaan n. 0,5 cm paksumaa kumimattoa. Tämä vähentää kanavien tikuista johtuvaa tukkeutumista ja kuljettimissa olevien tappien katkeamista. Aloitteen käsittely kesken.

Uusi diaohjelma korostaa ympäristövastuun merkitystä

Kymin asiakkaille ja muille vieraille suunnattu diaohjelman uusi versio on otettu toukokuussa käyttöön Koskelan av-huoneessa. Ohjelma esittelee Kymin paperiperheen merkkituotteita ja niiden eri käyttöalueita. Raakapuun hankinta ja Kymin panostus ympäristönsuojeluun sekä yhteistyö asiakkaiden kanssa ovat niin ikään ohjelman keskeisiä teemoja.

Uuden diaohjelman on tuottanut helsinkiläinen SAV-Photovision Oy, käsikirjoituksen on laatinut **Hannele Lilja** ja kuvauksesta ovat vastanneet **Seppo Ekholm** ja **Vesa Lindqvist**. Heistä jälkimmäinen on toiminut myös ohjaajana. Kymiltä ovat suunnitteluryh-

mässä olleet mukana **Eero Niinikoski**, **Riitta Nygård** ja **Reijo Virta**.

Kuvaajakaksikko Ekholm-Lindqvist oli jo vuonna 1974 tuottamassa Kymin ensimmäistä diaohjelmaa. Tällöin ohjelmaa tarvittiin Tsekkoslovakiinan silloisen valtionpäämiehen **Gustav Husakin** Kuusankosken vierailun yhteydessä. Huippuvierailun jälkeen ohjelma on uudistettu 2-3 vuoden välein.

Yhdeksällä projektorilla esitettävä ohjelma kestää 8 minuuttia. Suomenkielisen version speakerina on **Eero Saarinen**, ruotsinkielisen **Benny Törnroos**, englanninkielisen **Joe Brady**, saksankie-

Uuden diaohjelman nimi on 'Sopimus'.

lisen **Frank Fischer-Fandly**, ranskan- ja saksankielisen **Jean-Philip Lautenbacher** ja venäjänkielisen **Mick Hanian**.

Diaohjelmaa koskeviin tiedusteluihin vastaa viestintäosastolla **Terttu Niilo-Rämä** puh. 0204 15 2167.

Pars-projetin väki tapasi jälleen

20 vuotta sitten Iranissa Pars Paper -projektiin osallistuneita kymiläisiä, kaukaalaisia Voikkaalta ja Lappeenrannasta sekä koko joukko muita projektissa eri puolilta Suomea olleita kokoontui

toukokuun puolessa välissä Verlassa. Monilla oli myös perhe mukana. Suomalaista paperinvalmistuksen know howta Iraniin vienyt projekti oli tuolloin Kymiyhtiön ensimmäinen.

Keijo Holopainen ja Riitta Mykrä totesivat Boris Sundholmin projektikenkien olevan vielä kunnossa.

Pars-projektin väki on pitänyt toisiinsa yhteyttä hyvin, sillä tämä oli järjestyksessään jo neljäs tapaaminen Iranin vuosien jälkeen. Edellisestä tapaamisesta on 10 vuotta. Kymiläisistä paikalla olivat **Boris Sundholm**, **Mauri Lakka**, **Riitta** ja **Lasse Mykrä** sekä **Osmo Mattero** ja **Antti Jaakkola**.

Aika meni hyvin yhteisten hetkien muistelussa. Mukana olivat myös Sundholmin 'kuuluisat' kengät - saven ja kovan käytön runtelemat. "Heitin ne Iranista lähtiessäni roskiin, mutta joku ystävällinen ihminen noukki ne sieltä ja toi avuliaasti Kuusankoskelle matkatavaroihensa mukana", hän selvittää. Nyt niiden paikka on itseäänselvyys yhteisissä tapaamisissa.

Koskela tiedottaa

Koskela on iltaisin suljettu 30.6. - 3.8.

Missä mailat?

SM-työpaikkaturnauksen jäljiltä on jonkin unohtunut jääkiekkomailloja.

Havainnot näistä eksyneistä urheiluvälineistä pyydetään ilmoittamaan Kymin henkilöstöpalveluun, jotta ne saadaan palautettua oikeaan osoitteeseen tulevia koitoksia varten. Kiitos!

Onko osoitteesi kunnossa?

Kesäkuun aikana lähetetään jokaiselle kymiläiselle, Kymin eläkeläiselle sekä Kuusankoskella työskentelevälle konserniläiselle kotiosoitteella kutsu elokuihseen 125-vuotisjuhlan vuoden henkilöstöjuhlaan. Jotta kutsu löytäisi perille, tarkistathan, että olet ilmoittanut mahdollisen osoitteenmuutoksesi palkanlaskijallesi tai eläkeosastolle.

Matkailukokemus PINTAA SYVEMMÄLTÄ

TEKSTI: REIJO PEHKONEN JA JUHA DAHL

Vas. Reijo Pehkonen, Pasi Untolahti ja Seppo Mertama.

SUKELLUSRETKELLÄ NORJASSA 20.4 - 2.5.

Huhtikuun 20. päivänä kokoontui hieman puolen päivän jälkeen joukko seikkailijoita sukelluseuran pullojentäyttöpaikalle suunnatakseen auton keulan kohti Norjaa. Retkikuntaan kuuluivat Kymiltä asentaja Seppo Mertama, asentaja Reijo Pehkonen ja ko-

Pasi Untolahti valmistautumassa veteenmenoon.

neistaja Pasi Untolahti sekä Kimmo Nikkanen Scanarkista.

Alkumatka retkeilijöiltä sujui ongelmitta välillä autoa ja miehistöä tankaten. Vaasassa laivanodotusaika hyödynnettiin ottamalla tullikamarilta selvää sukellusvälineiden merkitsemisestä ja muista mahdollisista rajamuodollisuuksista. Laiva irtosi satamasta ajallaan, ja miesten matka eteni kohti seuraavaa välietappia Uumajaa, jonka retkikunta saapuessaan totesi jo vetäytyneen yöpuulle.

Uumajasta matka jatkui autolla kohti Norjaa. Siellä kulkijoilta peritään erilaisia tie- ja siltamaksuja, joita maksellen matkan loppuosa taittui milloin tunnelissa pakokaasuja haistellen, ja milloin korkealla sillalla maisemia ihailen.

Matkan määränpää oli Strömsholmenin sukelluskeskus, jossa Seppo, Kimmo, Reijo ja Pasi olivat maanantaina 21.4. kello 15. Heitä oli vastaanottamassa keskuksen omistaja Olav Magne, ja pienen iltapalan nautittuaan oli koko ryhmä valmis unten maille.

Matka oli kestänyt yhtäjaksoisesti 27 tuntia. Takana oli 1400 kilometriä automatkaa ja Pohjanlahden ylitys laivalla. Mutta mat-

Lukuisat meritähdet olivat takuuvarmoja kuvauskohteita Atlantin syvyyksissä.

kan päätarkoitus: sukeltaminen Norjan vuonoissa oli retkeläisillä vasta alkamassa.

VIRTASUKELLUSTA JA ATLANTIN VOIMAA

”Teimme ensimmäisen sukelluksemme keskuksen laiturilta, ja veden noste yllätti meidät täysin. Tarvitsimme kilotolkulla ylimääräisiä lyijypainoja, ja vasta kun olin lisännyt 21 kiloa painovyöhöni, alkoi sukeltaminen onnistua”, muistelee matkapäiväkirjaa pitänyt Reijo ensikokemuksiaan Norjan vesillä.

Ensimmäisen sukelluspäivän iltana ryhmä ehti kokeilla myös virtasukellusta Atlantin puolelta kapean salmen läpi vuonoon. Sukelluskeskuksen omistaja Olav Magne vei sukeltajat veneellä lähtöpaikalle, ja komennolla ”jump” lähdettiin liikkeelle. Vauhti oli aluksi nopeaa, ja sukellus eteni siltajalkoja ja softkorallipensaita pujotellen. Pituutta sukellukselle kertyi 500 metriä.

Seuraavan päivän ensimmäisenä sukelluskohteena oli 145 metriä syvä vuononseinämä. Vesi kirkastui 30 metrin alapuolella huomattavasti, ja päivänvaloa sukelta-

jille riitti vielä 40 metrin syvyydessä. Matalammilla alueilla nähtäväksi löytyi mm. meritähtiä ja rapuja.

Päivän toiseksi kohteeksi oli valittu Atlantin puolella makaava laivan hylky. Venematka hyllylle kesti 20 minuuttia, ja reitti puikkelehti hyvin läheltä saaria ja luotoja. Itse hylky makasi noin 20 metrin syvyydessä hiekkapohjalla. "Hylyllä tunsimme valtameren voiman. Se kuljetti meitä maininkien tahdissa edestakaisin, ja hyllyn takana parimetrinen kelpi metsä heilui samaan tahtiin", kuvailee Reijo tutustumistaan Atlantiin.

Seuraavan päivän pääohjelmanna oli vierailu toiseen, hieman suurempaan ja syvemmällä makaavaan hylkyyn. Kyseessä oli entinen majakkalaiva S/S Beaconfield, jolla oli pituutta 60 metriä ja kantavuutta 1736 brt. Sukellus onnistui kaikilta jälleen hyvin, ja he totesivat osan laivasta säilyneen yllättävän hyvässä kunnossa. Laivan potkuri oli halkaisijaltaan 3,5 metriä, ja veden alla nähtynä se teki sukeltajiin mieleen jäävän vaikutuksen.

Loppuhuipennukseksi porukka oli valinnut sukeltamisen ulkomerellä hyljeyhdyskunnan vesissä. "Majapaikkamme ikkunasta

meri näytti melko tyyneltä, joten päätimme lähteä ulkomerelle suunnittelemaamme sukelluspaikkaan. Aavan auetta mainingit kuitenkin hurjistuivat niin paljon, ettei sukeltaminen olisi enää ollut turvallista. Vähän meitä harmitti, mutta katsoimme järkeväksi keskeyttää hyljeyhdyskunnalle menon", kertoo Reijo viimeisen sukelluspäivän tunnelmista.

Kokonaan sukeltamisesta ryhmä ei vielä kuitenkaan malttanut luopua. Korvaavaksi kohteeksi he valitsivat noin kilometrin pituisen, mahtavaa merivirtaa myöten kulkeeneen reitin. Nähtävää ja kokemuksia heille riitti siinäkin. Osa ryhmästä solmi vielä uusia kansainvälisiä tuttavuuksia, kun Kimmo ja Seppo tapasivat reitillä yli 1,5 metrisen täysin kesyn kalan, jonka laji jäi tosin tunnistamatta!

Kotimatikalle kaverukset lähtivät haikain mielin, mutta hieman jo koti-ikävääkin tuntien. Meri pauhasi lähtijöille jäähyväisiksi, hylkeet hakkasivat räpylöitään ja Vevangin kylässä valkohäntäpeura seurasi turistien lähtöä. Paluureitiksi oli valittu vuoristotie Oppdalin kautta Trondheimiin, ja 14 tunnin ajon jälkeen kertomuksemme sankarit olivat jälleen Uumajassa odottamassa laivamatkaa ja paluuta kotimaisiin.

KUVAT: PASI UNTOLAHTI JA KIMMO NIKKANEN

Matkan määränpää oli Strömsholmenin sukelluskeskus.

VERLA-LOMAN JÄRJESTELYJÄ

Kesällä lomamajan avain noudetaan museotoimistosta

Aikaisemmasta käytännöstä poiketen Verlan lomamajan avaimet ja ruokaliput saa 16.6.–3.8. Verlasta museotoimistosta. Verlassa lomalaisia palvelevat henkilöstöpalveluasioiden hoitaja **Tuula Vainikka** ja kesän lomaohjaaja **Joonas Kokkonen**.

Toimisto on avoinna maanantaisin ja perjantaisin klo 13.00–20.00. Tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin toimistossa palvelemaan klo 13–18.00. Avaimet palautetaan joko museotoimistoon tai Patruunan Pytingin henkilökunnalle.

1.1.–15.6. ja 4.8.–31.12. kuu-sankoskelaiset voivat noutaa avaimet henkilöstöpalvelusta, Marskinkatu 4. **Ulkopaikkakuntalaisille avaimet lähetetään postitse kotisosoitteeseen.** Avaimet palautetaan henkilöstöpalveluun.

Puhelinnumeroita: lomakylän varaukset 0204 15 2294, museotoimisto 05-3747 462, kahvila

Väentupa 05-3747 416 ja ravintola Patruunan Pytinki 05-388 544.

LOMAKYLÄ ALKAA TÄYTTÄÄ

Verlan lomamajojen varauksia hoitava Tuula Vainikka kertoo, että kesäkuu alkaa olla lomakylässä jo täysin varattu, etenkin juhannuksen aika on jo pitkään ollut täynnä. Heinäkuullekaan ei enää kovin monta lomapaikkaa ole vapaana. "Aina kannattaa kuitenkin kysyä, sillä peruutusasiakin saattaa tulla", Tuula Vainikka huomauttaa.

Elokuussa on runsaasti kuu-kauden varauksia, mutta lyhyempiäkin loma-aikoja löytyy.

Hän jatkaa, että konsernin kauempana olevilta paikkakunnilta on tullut ilahduttavan paljon kyselyjä Verlan tarjoamista loma-mahdollisuuksista ja varausiakin jonkin verran.

KUVA: KIMMO REKIMIES

Kymin tytöt Naisten Kympeillä

Perinteinen Naisten Kymppi juostiin Helsingissä sunnuntaina 25.5. Tapahtumaan osallistui noin 17 000 juoksijaa eri puolilta Suomea, ja mukana oli myös 47 naisen joukkue Kymiltä. Juoksureitti kulki läpi kevään, mutta koleaan Helsingin. Maalissa tyttöjä oli onnittelemassa joukko halaajia, joukossa mm. Mika Halvari.

Kymin joukkue oli koottu markkinoinnin, osto-osaston, tutkimuksen ja arkkisalin naisista. Porukka oli varustautunut tapahtumaan yhtenäisin asuin: KymAdCote T-paidat ja Kymi-lippikset näyttivät muulle maailmalle, mistä tytöt olivat kotoisin.

PAPERIPUOTI

Paperipuodin tuotevalikoima laajenee

Paperipuodin tuotevalikoima on laajentunut avajaispäivän jälkeen huomattavasti. Tällä hetkellä "paperiherkkujen erikoisliikkeessä" on saatavilla reilut 400 erilaista tuotetta tilarullista hienoimpiin silkkipapereihin ja erilaisiin paperista tehtyihin lahjatavaroihin.

Uusimmat lisäykset tuotevalikoimassa ovat mm. paperiset origami-menetelmällä tehdyt korvakorut, tulostuskelpoiset japanin- ja pergamenttipaperit A4-koossa kirjekuorineen, paperista tehdyt harakankellot ja unikonkukat sekä paljon muuta.

Alennuksia konsernin henkilökunnalle

Jo Paperipuodin suunnitteluvaiheessa esitettiin toivomus henkilökunta-alennuksesta. Kymin johtoryhmän päätöksen mukaan konsernin henkilökunta saa 10 % alennuksen Paperipuodissa myytävistä UPM-Kymmeneen piirissä valmistetuista tuotteista, mm. kopiopapereista ja Walki Paperiston tuotteista (ei tarjoustuotteet).

Paperipuodin avajaiskilpailu on ratkennut

Paperipuodin avajaiskilpailuun osallistuneiden kesken arvottiin 16.5. Paperipuodin lahjakortti, jonka voitti **Satu Henttu** Kouvola.

Kilpailukysymyksenä arvuuteltiin yhden A4-riisin painoa. Oikea vastaus on n. 2.5 kg. Kiitos kaikille vastanneille.

KUNTOKAUDEN PÄÄTÖSTAPAHTUMA

Kävelyretki Nauhan majalle

Kuusankosken ja Voikkaan tehtaiden kuntoilukauden päättyessä järjestetään liikuntatapahtuma tiistaina 10.6. palkintoarvontoinen.

- Lähtö kävelyretkelle Nauhaan urheilukeskuksesta klo 17 - 18
- Nauhan majalla tarjoilua
- Paluureippailun jälkeen sauna ja uinti uimahallissa klo 18.30 - 21.00

Arvonnot suoritetaan Urheilutalolla klo 19.30 - 20.00.

Tapahtumassa arvotaan:

- kuntokortin palauttaneiden ja 110 suoritusta kirjanneiden palveluksessa olevien kesken 20 hiihtoviikkoa ja 20 ruskaretkä
- perheenjäsenille 10 ruskaretkä
- samoin eläkeläisille 10 ruskaretkä
- päätöstapahtumaan osallistuneiden palveluksessa olevien kesken 1 ruskaretki,
- sekä kaikkien osallistujien kesken tavarapalkintoja

Liikuntayhdyshenkilöitä odotetaan mukaan järjestelyihin.

KUVA: IRMA NIEMI

Paperipuodista tekivät hankintoja myös (oik.) kenraalit Rauli Helminen, Heikki Koskelo ja Rauno Meriö.

Reservin kenraalit vierailivat Kymillä

Kenraalit Reseivissa -ryhmä kävi 23. toukokuuta tutustumisvierailulla Kymillä. Ohjelmaan kuului käynti teollisuusoppilaitoksessa, Paperipuodissa, paperitehtaalla sekä Verlan tehdasmuseossa. Ennen Kuusankoskelle tuloaan ryhmä oli pistäytynyt Utin Jääkäri-rykmentissä.

Kymin teollisuusoppilaitoksen

juhlasalissa liiketoiminnan kehitysjohtaja **Yrjö-Pekka Rautalah**ti kertoi vieraille UPM-Kymmene-konsernista ja johtaja **Eero Niinikoski** esitteli heille juhlasalin taidearteita. Koulun tiloista kenraaliseurue siirtyi Paperipuotiin, jonka paperiherkut kiinnostivat koko ryhmää kovasti.

Sekuntipeliä voitosta

Kymenlaakson 6. pyöräviesti poljettiin 22.5. eteläisessä Kymenlaaksossa. Miesten kilpailun lähtö- ja maalipaikka sijaitsivat Hotelli Leikarin pihassa. Kilpailureitillä oli kokonaispituutta 84,6 kilometriä.

Voittoon polkivat Haminan seudun reservin aliupseerit. Kymin ykkösjoukkue puolusti viime vuoden voittoaan tiukasti aina kisan loppumetreille saakka, ja eroa voittajiin oli maalissa vain kaksi sekuntia. Joukkueiden väliin kiilasi vielä Myllykoski Paperin ykkösjoukkue sekunnin erolla Kymiin, joten muusta joukosta erottunut kärkikolmikko oli erittäin tasainen. Kymi I:ssä polkivat **Jukka Rihu, Tero Puranen, Raimo Mäkinen, Lasse Käätä, Olli Koivikko** ja **Hannu Puujalka**.

Naisten kilpasarjassa voittoon polki ylivoimaisesti Anjalankosken Kuntopisteen trio. Eroa maalissa oli toiseksi tulleeseen KOKS labran joukkueeseen yli kolme minuuttia. Kolmanneksi nopeimpana naisjoukkueena maaliin saapui Voikkaa (**Pirjo Konttinen, Niina Nenonen** ja **Tarja Stenberg**).

Tulokset: Miehet, kilpa: 1) Haminan seudun res. au. 2.34.56, 2) Myllykoski Paper I 2.34.57, 3) Kymi I 2.34.58, ... 15) Kymi II (**Raimo Kujala, Seppo Häkkinen, Erkki Toivonen, Lasse Kukkola, Kauko Mynttinen, Mikko Hämäläinen**) 2.55.12.

Naiset, kilpa: 1) Anjalankosken Kuntopiste 1.16.34, 2) KOKS labra 1.19.57, 3) Voikkaa 1.21.46.

Naisten parikilpailun voittajat vas. Kaisa Koskelo ja Helena Karvonen.

Kymin naiskeilaajat VOITTOON

UPM-Kymmene-konservin ensimmäiset keilamestaruuskisat pidettiin 24.2 – 16.3. Valkeakoskella. Osaanotto oli runsasta ja kilpailusta muodostui varsin kovatasoinen koitos kaikissa sarjoissa.

Mestaruuksista kilvoiteltiin viidessä eri sarjassa; miehet ja naiset ratkoivat paremmuuttaan sekä henkilökohtaisissa että parikilpailuissa ja lisäksi oteltiin vielä nelimiehin joukkuekilpailu.

Kymiläisistä parhaiten menestyivät **Helena Karvonen** tuplamestaruudellaan ja **Kaisa Koskelo** parikilpailumestaruudella. Myös miesten sarjoissa tuli menestystä. **Ari Järvinen** ja **Pentti Sippu** sijoittuivat parikilpailussa kolmansiksi ja ottivat **Juhani Karvosella** ja **Anssi Pälvisalolla** vahvistettuina saman sijoituksen

myös joukkuekilpailussa.

Naisten henkilökohtaisen ja parikilpailun voittajan Helena Karvosen mukaan kilpailu oli todella kova ja näinkin hyvä menestys oli hänelle itselleen pienoinen yllätys. Muita Kymi Kuusankosken -joukkueen jäseniä hänen voittonsa ei niinkään yllättänyt.

Tulokset:

Henkilökoht. naiset (22 kilpailijaa): 1. Helena Karvonen Kymi 1186; 2. Ritva Kontio Lohj. Pap. Oy Lohja 1158; 3. Anja Aaltonen Valkeakoski 1154; ... 9. Kaisa Koskelo Kymi 1092.

Henkilökoht. miehet (100 kilpailijaa): 1. Veikko Salonen Kaipola 1428; 2. Kari Rintaniemi Pietarsaari 1411; 3. Arto Leinonen Kaipola 1320; ... 10. Ari Järvinen Kymi 1281; ...21. Juhani

Karvonen Kymi 1233; ...31. Pentti Sippu Kymi 1220; ... 55. Pertti Halonen Kymi 1173; ...67. Esko Eskelinen Kymi 1254; ...73. Anssi Pälvisalo Kymi 1143; ...81. Kymi 1124; ...86. Heikki Jokinen Kymi 1119; 90. Martti Salonen Kymi 1111.

Parikilpailu naiset (8 paria):

1. Kymi (Helena Karvonen, Kaisa Koskelo) 2278; 2. Tervasaari Valkeakoski 2211; 3. Pietarsaari 2170.

Parikilpailu miehet (11 paria): 1. Kaipola 2622; 2. Metsä Valkeakoski 2508; 3. Kymi (Ari Järvinen, Pentti Sippu) 2501.

Joukkuekilpailu (7 joukkuetta): 1. Kaipola 5004; 2. Jämsänkoski 4908; 3. Kymi (Ari Järvinen, Juhani Karvonen, Anssi Pälvisalo, Pentti Sippu) 4877.

Eerolan Golfkeskuksessa toukokuussa järjestettyihin nuorten koulutusiltoihin osallistui 30 - 50 henkilöä.

Eerolan golfkesä käynnistyi

Eerolan golfkeskuksessa on uusi pelikesä jo täydessä käynnissä. Alkanutta kautta värittävät lukuisat juhlakilpailut kentän pelitoiminnasta vastaavan Koski-Golf ry:n viettäessä tänä kesänä kymmentuotisjuhliansa.

Koski-Golf järjestää 19. kesäkuuta 10-vuotisjuhlakisan, ja 9. elokuuta juhliitaan vuosia kutsukilpailulla ja juhlavastaanotolla Eerolassa.

Myös Kymen 125- ja Voikkaan tehtaan 100-vuotisjuhlallisuuudet näkyvät kesäisellä viheriöllä. Kymen kutsuvieraille järjestämä kilpailu pidetään 12. kesäkuuta ja Voikkaan vastaava tapahtuma 22. elokuuta.

EI PELKKÄÄ JUHLAA

Alkanut kesä ei kuitenkaan ole Eerolassa pelkkää juhlintaa, vaan Koski-Golf järjestää kaudella myös paljon tutustumis- ja koulutustoimintaa niin aikuisille kuin junioreillekin lajista kiinnostuneille. Seura järjestää alkeiskoulutusta viikottain, ja maanantai-iltaisin klo 18 peliin voi käydä

tutustumassa maksuttomassa "avoimien ovien" tapahtumassa.

Junioreille on kentällä aloitettu oma ohjattu harjoittelunsa tiistaisin klo 17.30 - 19.00. Koulutus on osallistujille ilmaista eikä mukanaolo edellytä seuran jäsenyyttä.

Kenttä on avoinna joka päivä klo 8-20, ja pelaajien käytössä olevat saunat ja pukuhuoneet ovat avoinna arkin 9-22, viikonloppuisin klo 9-21.

EIKÄ JANO PÄÄSE YLLÄTÄMÄÄN

Golfkauden käynnistyttyä avasi ovensa myös ravintola Eerola Café. Siellä golfin ystävillä on mahdollisuus nauttia päivittäin lounasta, salaattienokseja, kahvia ym. virvokkeita. Ravintolalla on A-oikeudet.

Varsinaisen ravintolatilaa lisäksi asiakkailta on mahdollista varata käyttöönsä kabinetti, saunatilat tai vaikkapa 180 hengen tallinvintti. Eerola Cafe on avoinna golfkauden loppuun asti klo 9-22.

Yhtiöläisten oma palloiluhalli ahkerassa käytössä

Kymintehtaalle, entisen kehysnaulaamon 2. kerrokseen on rakennettu palloiluhalli, jossa voi pelata niin salibandyä, lentopalloa kuin sulkapalloakin. Hallin mitat mahdollistavat jopa tenniskentän sijoittamisen saliin.

Salibandyä uusissa tiloissa voi pelata 14 x 31 metrisellä kentällä 4 - 5 pelaajan joukkuein vaihtope-laajineen. Salibandy onkin saanut hallin käyttäjien keskuudessa suuren suosion ja lajia harrastaa jo 19 ryhmää.

Sulkapalloilijat ovat myös löytämässä uuden hallin tuomat harastusmahdollisuudet. Tilat mahdollistavat sekä kaksintaistelun nelinpeliä.

Lentopalloilijoille on uudessa palloilutilassa tarjolla täysimittainen pelikenttä, ja myös tennikset innostuneet voivat siis harjoittaa lajiaan näissä tiloissa.

Salista varatut harjoitusvuorot painottuvat maanantaista perjantaille klo 15.00 - 21.30 ja vuorot ovat olleet 1 - 1,5 tunnin mittaisia. Kävijöitä hallissa on ollut keskimäärin 250 pelaajaa viikossa ja

myös naisten harjoitusvuorot ovat olleet hyvin suosittuja. Varauksista antaa lisätietoja Leo Suokas, puh. 52486 (83 haku).

AUTOT C-LAITOKSEN PARKKIIN

Pelihallin käyttäjien toivotaan yhteisen viihtyvyyden edesauttamiseksi noudattavan käytöstä sovitun "pelisääntöjä".

Pelaajien on jätettävä ajoneuvonsa päällystyslaitoksen päädyssä olevalle parkkipaikalle, josta kulkua jatketaan jalan henkilöportin kautta. Piirin sisään ajettaessa eivät mitkään vakuutusehtojen korvausvelvoitteet ole voimassa.

Hallin avainta säilytetään Kuusanniemen portilla, josta sen hakee päivittäin ensimmäisen vuoron käyttäjä ja palauttaa viimeisen vuoron käyttäjä. Ongelmatilanteissa voi ottaa yhteyden Leo Suokkaaseen, Martti Pesaan puh. 52666 (86 haku) tai henkilöstöpalveluun Tuula Vainikkaan puh. 52294.

Pidä yhteinen pelipaikka siistinä

Halli siivotaan vain kerran viikossa. Jotta kentällä olisi miellyttävää pelata kaikkina päivinä, tulee jokaisen kävijän omalta osaltaan edesauttaa siisteyden säilymistä.

Toimi näin:

1. Pyyhi kengät eteismattoihin.
2. Vaihda sisäpelijalkineet ennen kentälle menoa. Varmista, että niiden pohjat ovat puhtaat. Kentän materiaali menee pilalle, jos sille kantautuu hiovaa likaa.
3. Jos kenttä on likainen tai muuten liukas, moppaa se itse ennen peliä. Sitä varten on kentän laidalla moppi.
4. Laita roskat roskikseen, myös pesutiloissa. Viihtyisiä pelihetkiä!

TILTUN POIKIA EI YLLÄTETTY

TEKSTI: JUHA DAHL, KUVA: KEIJO KOIVULA

Voikkaa toiseksi juhlasoudussa

Ennakkosuositukset pitivät pintansa Sommelon rannassa Voikkaan tehtaan 100-vuotisjuhlan kunniaksi järjestetyssä kirkkovenesoudussa 10.5. Jo etukäteen kovimmaksi joukkueeksi arvioitu Tiltun Pojat näytti, ettei viime kesän menestys mm. Sulkavalla ollut sattumaa.

Voikkaan tehtaan joukkue oli myös hyvässä vedossa ja sijoittui tällä kertaa rakkainta kilpakumppaniaan Kymiä paremmin. Voikkaa oli juhla kilpailussaan hienosti toinen Kymin sijoituessa kahta sijaa heikommin eli neljänneksi.

Kymin ja Voikkaan lisäksi oma joukkue oli myös UPM-Kymmenen Jämsänkosken tehtaalta. Kuusaalla ei oltu turhaan vieraskoreita, vaan kaukaisemmat

konsernin edustajat jätettiin selvästi oman kylän tehdasjoukkueiden kyydistä. Jämsänkosken sijoitus oli kuudes.

Kilpailu järjestelyineen onnistui hyvin, vaikka sää ei ollutkaan sille kovin suosiollinen. Todennäköisesti ilman koleus veikin tahtumalta yleisöä, sillä tämän vuoden katsojamäärä jäi selvästi viime keväästä.

Kymin joukkueeseen kuuluivat Timo Hasari perämiehenä sekä airoissa Päivi Aronen, Jarno Brofeld, Seppo Häkkinen, Jouni Ihaksi, Lassi Kukkola, Raimo Kujala, Lasse Käpää, Kauko Mynttinen, Raimo Mäkinen, Touko Partti, Hannu Puujalka, Jukka Rihu ja Erkki Toivonen.

Voikkaan vauhdista puolestaan

vastasivat Sakari Ahola perämiehenä sekä Antero Ahtiainen, Marko Dahl, Jarkko Heimonen, Hannu Jarva, Auvo Kouvo, Kimmo Kukkola, Seppo Kukkonen, Kimmo Kuusisto, Hannu Lankinen, Pertti Liukka, Tero Mäkinen, Saku Nikka, Tapio Nikkilä ja Lasse Nyström.

Tulokset: 1) Tiltun Pojat Iitti 42.46, 2) UPM Kymmene Voikkaa 43.26, 3) Voiton Soutajat Luumäki 44.14, 4) UPM Kymmene Kymi 45.03, 5) Iitin Latu (miehet) 45.24, 6) UPM Kymmene Jämsänkoski 46.16, 7) Rannanpojat Tuohikotti 47.21, 8) Kuusankosken kaupunki 53.39, 9) Iitin Latu (naiset) 54.58.

KIITOKSIA

Kiitän - MENESTYKÄÄ!

Seppo Haaraoja

Parhaimmat kiitokset työnjohtolalle ja työtovereille muistamisesta jäädessäni eläkkeelle.

Juhani Tommiska

Tuhannet kiitokset.

Oskari

Sydämellinen kiitos muistamisesta.

Helena Pasi

ELAKEpäiville

Paperiliiton liittokokous

Paperiliiton 9.-11.6. pidettävien liittokokouspäivien varsinaiset edustajat Paperiliiton Kuusankosken osasto 19:stä ovat **Tapio Koskinen, Ari Wahlberg, Mikael Byckling, Irma Ojala, Juhani Haapala, Heikki Miettinen** ja **Ilmari Jokinen**. Liittotoimikunnan jäsenenä mukana ovat **Erkki Mukkila** ja **Pentti Vainio**.

Paperiliiton Kuusanniemen osasto 85:n varsinaiset kokous-edustajat ovat **Jorma Timonen** ja **Timo Lehmunen**.

Paperiliiton Voikkaan osasto 36:ta edustavat **Tytti Penttilä, Jari Käpää, Keijo Koivula** ja **Kari Iiskola** sekä liittotoimikunnan jäsenenä **Risto Kärkkäinen**.

KYMI

Varastokonttoristi **Orvokki Granberg** Kni paperivarasto (38 palvelusvuotta), siivoaja **Sirkka Muikku** rakennusosasto (20).

VOIKKAA

Etupakkaaja **Teuvo Karppanen** Vo paperi PK 16-17 (37), trukinkuljettaja **Tapio Taipale** Vo paperivarasto (37).

JÄRJESTÖT

Edellisen lehden ilmestymisen jälkeen tietoomme tulleet kuolleet eläkkeensajat:

Toini Hietala, 86, asunto-osasto (kuollut 27.4.), **Elsa Kaukiainen**,

74, Ky höyry (9.5.), **Ahti Korhonen**, 85, Ky sulfiittisell. (15.4.), **Niilo Lindsten**, 73, sosiaaliosasto (7.5.), **Niilo Nikunen**, 75, Ky konekorjaamo, **Helmi Solla**, 63, Vo paperi (24.4.).

Mauno Huuskonen in memoriam

Kuivauskoneen hoitaja **Mauno Huuskonen** Kuusanniemen sellutehtaalta menehtyi äkillisesti sairauksotaukseen 22. toukokuuta. Hän oli syntynyt 19. heinäkuuta 1937. Yhtiön palveluksessa hän oli työskennellyt vuodesta 1963 lähtien.

TYKY-KUULUMISIA

Työsuojeluryhmät aloittavat TYKY-kyselyt syksyllä

Työsuojeluryhmien käyttöön on kehitetty kyselylomake, jonka avulla pyritään saamaan tietoja työosastoilla tapahtuvaa TYKY-toimintaa varten. Lomake hyväksyttiin 27.5. pidetyssä TYKY-johtoryhmän kokouksessa. Työsuojeluryhmät aloittavat kyselyt osastoilla ensi syksynä.

Kyselylomakkeessa kysytään mm., onko työpaikalla haittaavia tekijöitä (melua, pö-

lyä ym.), työpaikan siisteydestä, työilmapiiristä, omasta työstä ja puutteiden korjaamisesta.

Kyselylomakkeen suunnittelutyöryhmään ovat kuuluneet johtava työterveyshoitaja **Anna-Liisa Metso** työterveydestä, A4-valmistaja **Ari Karjalainen** arkkisalista, ylimestari **Toivo Salo** kuorimolta ja ts-valtuutettu **Heikki Tiihonen**.

60 V

Pentti Sopenen

Kenttämestari **Pentti Sopenen** henkilöstöpalvelusta täyttää 60 vuotta 6.7.

Hän aloitti yhtiön palveluksessa työjohtajana Eerolassa vuonna 1961 ja siirtyi vuonna 1965 työjohtajaksi metsäosastolle. Vuonna 1987 hänet valittiin nykyiseen toimeensa kenttämestariksi.

Pentti Sopenen harrastukset

ovat hyvin luonnonläheisiä. Vapaa-aikansa hän viettää metsänhoidon, kalastuksen ja metsästyksen parissa. Harrastuksissaan hän on osallistunut myös aktiivisesti yhdistystoimintaan metsästyseura Kokkosen Erä ry:n puheenjohtajana, Halmenniemen kalastuskunnan esimiehenä ja Mäntyharjun metsänhoitoyhdistyksen edustajana Metsänhoitoyhdistysten liitossa. **Matkoilla.**

50 V

Eero Jaakkola

Puhdistamonhoitaja **Eero Jaakkola** PK 7-9:ltä täyttää 50 vuotta 16.6.

Yhtiön palvelukseen Jaakkola tuli vuonna 1966 sellutehtalle. Kymin paperitehtaalte hän siirtyi vuonna 1969 oltuaan sitä ennen töissä myös Voikkaan tehtaalla.

Hän osallistuu aktiivisesti kun-

nallispoliittikkaan ja ammayhdistystoimintaan. Jaakkola on Kuusankosken kaupunginvaltuuston jäsen ja hän on toiminut erilaisissa ammattiosastonsa luottamustehtävissä noin 25 vuoden ajan.

Vapaa-aikaansa, mikäli sitä jää, hän viettää mielellään musiikin parissa. **Matkoilla.**

Peter Löfgren

Markkinointijohtaja, dipl.ins. **Peter Löfgren** Kymin markkinointiosastolta täyttää 50 vuotta 27.6.

Hän valmistui diplomi-insinööriksi Åbo Akademiasta vuonna 1973 ja tuli samana vuonna Kymin palvelukseen asiakaspalveluinsinööriksi tekniseen asiakaspalveluun.

Vuonna 1988 Löfgren nimitettiin hienopaperin markkinointiyksikön johtajaksi ja edelleen vuonna 1990 myyntijohtajaksi. Nykyisessä tehtävässään hän on toimi-

nut vuodesta 1994 lähtien.

Sotilasarvoltaan Peter Löfgren on vänrikki. Vapaa-aikansa hän viettää mielellään urheilullisissa merkeissä lasketellen, purjehtien ja golfaten.

Avoimet ovet Nikulankuja 4:ssä Kuusankoskella perjantaina 27.6. klo 13 - 17.

Pentti Vainio

Rullapakkauskonenehoitaja **Pentti Vainio** PK 7-9:ltä täyttää 50 vuotta 3.7.

Vainio on tullut yhtiön palvelukseen vuonna 1968 Kymin paperitehtaalte. Hän on toiminut Paperiliiton Kuusankosken os. 19:ssä erilaisissa luottamustehtävissä: mm. puheenjohtajana, sihteerinä, toimikunnan jäsenenä ja luottamusmiehenä.

Asentaja **Aarno Vallineva** hienopaperin kunnossapidosta täyttää 50 vuotta 5.7.

KYSYN VAAN?

Eikö Verlassa tanssitakaan kesällä?

Kevään tullen ilmestyi taas Verlan kesää esittelevä lehti. Tänä kesänä on tietenkin varsin ymmärrettävää, että museopuoli on siinä näyttävästi esillä.

Lehdestä puuttui kuitenkin eräs, lomakylän kesää ajatellen varsin oleellinen asia.

Lomakylän majoja tulee käyttämään koko konsernin henkilöstö, ja varmaan meistä jokainen tuotetta ostaessaan haluaa tietää mitä rahallaan saa. Lomakylän toimintoja esittelevästä osasta oli jäänyt (jätetty) pois eräs suomalaiseseen kulttuuriin ja etenkin lomailuun liittyvä asia, nimittäin se, että lomallaan voi viikottain pyö-

rähdellä tanssilattialla.

Aikaisempien kesien kokemusten mukaan lomakylän käyttäjät ovat pitäneet tätä yhtenä oleellisimmista asioista lomavikolla. Mielestäni em. asia on koko lomakylän toimintaa ajatellen varsin huomionarvoinen, joten siitäkin olisi voinut aikaisempien vuosien tapaan tiedottaa.

Tänä kesänä tulee kuluneeksi 10 vuotta, kun tätä kulttuurin osaluuetta on pidetty lomakylässä yllä ja palaute on ollut varsin myönteistä niin lomalaisten, kyläläisten kuin ulkopuolisten mökkläistenkin osalta. Kustannuskysymys tämä ei voi olla.

Risto Ollikainen

Verlan Kesä -lehden palstoilta tanssiasia oli valitettavasti pääsyt tahattomasti unohtumaan. Seuraavassa muutama sana Verlan kesäorkesterista: Hugosta ja

kumppaneista, jotka ainakin vielä tänä kesänä viihtyvät lomalaisia entiseen malliin ja entisessä paikassa.

Irma Niemi

Hugo Mullqvist orkestereineen suuntaa keikkabussinsa nokan taas kesäksi kohti Verlaa. Aitoo lavatunnelmaa ja ainutlaatuisia elämyksiä on siis jälleen odotettavissa, joten ... saanko luvan?

SAIRAUSKASSA TIEDOTTAA

ENNAKKOTIETOA TOIMIHENKILÖJÄSENYYSSASIASSA

Tarkistamattomien ennakoilmoitusten perusteella näyttää siltä, että nyt palveluksessa olevista eri yhtiöiden toimihenkilöistä on Kuusankosken Tehtaiden Sairauskassaan liittymässä 320 toimihenkilöä eli lähes 70 % huhtikuussa liittymistiedustelukirjeen saaneista.

Jatkotoimien vaatimaa sosiaali- ja terveysministeriön sääntömuutosvahvistusta ei ole tätä kirjoitettaessa vielä saatu, joten siitä tiedotetaan erikseen.

ULKOMAILLA SYNTYNEET KUSTANNUKSET

Kelan ohjeiden mukaan ulkomailla annettu hoito korvataan, jos ulkomailla oleskeleva vakuutettu on sairauden, raskauden tai synnytyksen johdosta joutunut hoidon tarpeeseen, eikä hänellä ole oikeutta hoitoon kyseisessä maassa. Sairaanhoidokorvauksia voidaan siten suorittaa vain sellaisessa maassa annetusta hoidosta, missä vakuutetulla ei ole oikeutta saada hoitoa sosiaaliturvasopimuksen tai EU-lainsäädännön perusteella. Vakuutetulla on oikeus korvaukseen, kun hän on joutunut sopimuksen ulkopuolisissa maassa hoidon tarpeeseen. Kuitenkin niin, että hakeutumista hoitoon toiseen maahan ei korvata. Tältä osin muutos on tapahtunut jo v. 1995.

Vaikutus lisäetuksiin

Edellä olevasta aiheutuu, ettei hakeutujan hoitoja voida korvata lisäetuutena, koska sen suorittaminen on sidottu sairausvakuutuskorvauksen saantiin.

Hugo tanssittaa Verlassa

Verlaan lomailemaan tulevat tanssin ystävät voivat siis huokaista helpotuksesta, sillä riihitanssit ovat lomakylän ohjelmassa tänäkin kesänä. Tanssittajana on jälleen monelle lomalaiselle tutuksi tullut orkesteri Hugo Mullqvist ja Tanssiorkesteri Suolapatsaat.

Tanssipaikkana on Riemuriihi, jossa on 'elävä musiikki' kesälauantaisin klo 20-24, poikkeuksena pe 13.6. ja pe 15.8. (viimeinen tanssi-ilta). Myös juhannusaattoon tanssitaan.

Soittajien itsensä mielestä he

eivät ole niinkään perinteinen orkesteri, vaan pikemminkin joukko kavereita, joiden harrastuksena on soittaminen ja sitä kautta ilon tuottaminen 'talkoohengessä' muillekin. Menneiden kesien tapaan luvassa on musiikkia laidasta laitaan; humppaa, valssia, jenkkaa, tangoa, rokkia, twistiä, marcar... eli kaikkea mitä oikeissa lavatansseissa pitääkin kuulla.

Koska tanssipaiikka sijaitsee museoalueella, kiinnitetään kesätansseissa erityistä huomiota järjestyksen pitoon.

Peter Ahlbom

Timo Johansson

KYMI

Kymin paperitehtaan tehtaanjohtaja **Boris Sundholmin** siirtyessä eläkkeelle 1.9.1997 toteutetaan tulosyksikkö Kymin perusorganisaatiossa seuraavat muutokset ja nimitykset 15.8.1997 alkaen.

Kymin paperitehtaan operatiivisten toimintojen yhtenäistämiseksi ja paperin tuotannon ja myynnin yhteistyön tehostamiseksi muodostetaan päällystämätön hienopaperi- sekä päällystetty hienopaperi- ja MG-osastot vastaamaan liiketoimintojensa kannattavuudesta, myynnistä, tuotannosta, asiakassuhteista sekä henkilöstöasioista.

Päällystämätön hienopaperi -osaston johtajaksi ja Kymin johtoryhmän jäseneksi nimitetään merkonomi, MBA **Peter Ahlbom**, 49. Hän toimi aiemmin puuvapaiden päällystämättömien papereiden myyntijohtajana Kymin markkinointiosastolla.

Tuotantojohtajaksi päällystämätön hienopaperi -osastolle nimitetään dipl.ins. **Timo Johans-**

Arto Lindberg

Antti Malve

Matti Sipilä

Jorma Latomäki

son, 41. Hän toimi aiemmin tuotantopäällikkönä PK 8:lla.

Päällystetyt hienopaperit ja MG-osaston johtajaksi ja Kymin johtoryhmän jäseneksi nimitetään dipl. ins., MBA **Arto Lindberg**, 36. Hän toimi aiemmin tuotantopäällikkönä PK 9:llä.

Päällystettyjen hienopapereiden ja MG-papereiden myyntijohtajana jatkaa dipl. ins. **Antti Malve**, 38.

Markkinoinnin strategisesta johtamisesta ja kehittämisestä muodostetaan oma toiminto, joka yhteistyössä hienopaperitoimialan kanssa vastaa markkinoinnista, hinnoittelupolitiikan ohjauksesta, markkinointiviestinnästä ja myyntiyhtiöohjauksesta.

Toiminnon johtajana jatkaa markkinointijohtaja, dipl.ins. **Peter Löfgren**, 49. Paperitehtaan yhteisissä toiminnoissa operatiivisen osaston vastuualueeseen kuuluvat uusien teknologiasovellusten käyttöönotot, kunnossapitoorganisaatio, laboratoriot, vesilaitokset, raaka-aineet, tuotevarastot ja hiomo.

Teknologinen kehitys -osasto vastaa kokonaisvaltaisesta teknologiakehityksestä yhteistyössä operatiivisen tuotekehityksen, teknisen asiakaspalvelun sekä markkinoinnin kanssa, toimii yh-

teistyössä teknisen osaston kanssa ja vastaa laatujärjestelmistä.

Paperitehtaan yhteisistä operatiivisista toiminnoista vastaavaksi johtajaksi nimitetään ins. **Jorma Latomäki**, 57. Hän toimi aiemmin paperitehtaan tuotantojohtajana.

Teknologinen kehitys -osaston johtajaksi nimitetään dipl. ins. **Matti Sipilä**, 51. Hän toimi aiemmin Kymin paperitehtaan teknologiajohtajana.

UPM-KYMMENE, PAPERITOIMIALAT

UPM-Kymmene S.A., Madrid
Johtaja **Jussi Olkinuora** on nimitetty UPM-Kymmene S.A.:n toimitusjohtajaksi Madridiin 1.1.1998 alkaen. Olkinuora vastaa tällä hetkellä paperitoimialojen Marketing Services -yksiköstä.

UPM-Kymmene S.A.:n toimitusjohtaja **Jesus Suarez** jää eläkkeelle 31.12.1997.

Marketing service, Helsinki

Pentti Kallio on nimitetty 1.6.1997 alkaen johtajaksi vastaamaan paperitoimialojen Marketing Services -yksiköstä. Kallio toimii tällä hetkellä FinnPap Oy:n toimitusjohtajana.

UPM-Kymmene Srl, Milano

Kari Pesonius on nimitetty UPM-Kymmene Srl:n toimitusjohtajaksi Milanoon 1.6.1997 alkaen.

UPM-Kymmene Srl:n nykyistä toimitusjohtajaa **Peter Steineria** on pyydetty jatkamaan myyntiyhtiön palveluksessa vielä vuoteen 2000 asti, jolloin hän jää eläkkeelle. Steiner vastaa sanomalehtipaperista ja sellusta sekä toimii toimitusjohtajan sijaisena.

Eduardo Trussardi on nimitetty johtajaksi vastaamaan teknistä kehityksestä ja palvelusta.

Business development, Helsinki
Belgian ja Hollannin (Fine) myyntiyhtiöiden entinen varatoimitusjohtaja **Jan Dirk Knol** lopettaa UPM-Kymmenen palveluksessa 30.6.1997.

Esko Meloni

UPM-KYMMENE CONSULTING OY

Dipl.ins. **Esko Meloni** on nimitetty 1.7.1997 lähtien UPM-Kymmene Consulting Oy:n laatu- ja ympäristöosaston päälliköksi ja johtoryhmän jäseneksi.

Aikaisemmin **Esko Meloni** toimi UPM-Kymmene Oy:n ympäristötoimen kehitysjohtajana.

Kaija Pehu-Lehtonen

JOUTSENO PULP

Dipl.ins. **Kaija Pehu-Lehtonen** on nimitetty Oy Metsä-Botnia Ab:n Joutseno Pulpin tulosyksikön tuotantopäälliköksi ja johtoryhmän jäseneksi 1.8.1997 alkaen. Hän raportoi tulosyksikön johtaja **Seppo Pursiaiselle**.

Kaija Pehu-Lehtonen on toiminut aikaisemmin Kymin Kuumanniemen sellutehtaan kehityspäällikkönä.

Lipposen sateenkaarihallitus ehti huhtikuun alussa puolimatkan krouviin. Kaksi vuotta on takanapäin ja toiset todennäköisesti edessä, vaikka jonkinlaista väsymystä onkin näkynyt ryhmäkuriniskoitteluna eli hallituspuolueiden kansanedustajien "omantunnonpurkauksina". Ottaen huomioon, että vedettävänä on viiden puolueen reki, on pääministeri selvinnyt hyvin. Syvin lamavaihe on ohitettu, ja ulkomainen luottamus Suomen kykyyn hoitaa talouttaan on saatu palautetuksi.

Leikkausohjelmista huolimatta on hyvinvointivaltiosta vielä paljon tallella. Tätä tosiasiaa eivät kumoa pelastusarmeijan leipäjoukot eivätkä opiskelijoiden nälkäpakettikaan. Päinvastoin. Niinpä työikäisen väestön saamat tulonsiirrot ovat vuodesta 1990 viime vuoden loppuun kasvaneet runsaalla 35 miljardilla markalla. Työttömyysturvaetuudet toki sellittävät puolet tulonsiirtojen paisumisesta. Niitä enemmän ovat kuitenkin kasvaneet muut tulonsiirrot kuten lapsilisät, asumistuki ja toimeentulotuki.

Lipposen kunniaksi luettakoon myös se, ettei hän ainakaan toistaiseksi – päinvastoin kuin ruotsalainen kollegansa **Göran Persson** – ole ryhtynyt "lehmänkauppoihin" sosiaalidemokraattien vaalisiaalista parantaakseen. Ruotsissa sosiaalidemokraattien kannatus on pudonnut kolmen vuoden takaisesta 46 prosentista 28 prosenttiin, ja tämän pelottamana Persson pumppaa runsaat 10 miljardia markkaa työttömyyden alentamiseen. Kannettu vesi ei kuitenkaan kaivossa kestä. Ta-

lousviisaat kommentoivatkin Perssonin tekemisiä "gorbatshovilaiseksi" eli perestroikalla ajetaan muka uuteen suuntaan, mutta tosiasiaa vanhat rakenteet säilytetään ennallaan.

Työttömyys on toki Lipposenkin ongelma, mutta yksinomaan rahalla tai subventiolla ei sitä korjata. Siitäkin löytyy faktaa. Vuosina 1992 – 94, jolloin Suomi, Ruotsi ja Itävalta eivät vielä olleet Euroopan Unionin jäseniä, tukivat nämä 12 muuta EU-maata teollisuus-, maatalous-, liikenne-, kalastus- ja hiilikaivosyrityksiä keskimäärin 570 miljardilla markalla vuodessa. Ja kuten tiedetään, työttömyys ei hellittänyt, sitä enemmän tosin veronmaksajien kukkarojen nyörit. Työllisyyden parantamiseksi Suomeen kaitavataan uusia, innovatiivisia ja kilpailukykyiseen osaamiseen perustuvia yrityksiä. Ja niihin työntekijöitä, jotka osaavat asiansa. Se on tämän päivän mantra.

Nokia on eräs Suomen yrityselämän lippulaivoista ja yksi high-tech -teollisuuden maailman parhaista. Nokiana konsultoivan professori **Karl J. Mooren** mielestä menestyksestä ei voi kuitenkaan jäädä nautiskelemaan. Suurin uhka on nimittäin aina menestyksen välitön seuraus; tyytyväisyys omaan työhön ja saavutettuihin asemiin. Mikä pätee yrityksiin, pätee myös kansakuntiin. Toimikautensa puoliväliin mennessä Lipposen hallitus on joko toteuttanut tai pannut vireille lähes kaikki lupaamansa asiat. Eräs, eli tuloloukkujen purkamisen, on kuitenkin retuperällä. Tuloloukut, joilla on merkittävä vai-

kutus niin valtiontalouden kuin työttömyydenkin kannalta, uhkaavat jäädä pysyviksi, ellei niihin tartuta nyt, kun nousukautta näyttää olevan vielä edessä.

Tuloloukut syntyivät aikoinaan siitä, että hyvinvointivaltiota kiireellä rakennettaessa laadittiin sekä verotukseen että tulonsiirtoihin liittyvät järjestelmät toisistaan riippumatta. Purkaminen ei taas ole onnistunut, kun kutakin tulonsiirtojärjestelmää on käsitelty omana, muista järjestelmistä riippumattomana kokonaisuutena. Kun vielä on edellytetty, ettei minkään järjestelmän muutoksen osalta saa kukaan joutua kärsimään, on syntynyt pattitilanne, ymmärrettävä, joskaan ei toivottava. Tämä on ruokkinut harmaata taloutta, vaikeuttanut työmarkkinoiden toimintaa eikä edistänyt edes sosiaalista tasa-arvoa, johon järjestelmillä tähdättiin. Näin voi päätellä professori **Matti Wirenin** tilastotulkinnoista, joiden mukaan toimeentulosta on tullut parhaassa työiässä (20 – 30v) olevien nuorten tukimuoto. Vähemmälle osalle ovat sen sijaan jääneet vanhukset ja lapsiperheet.

Tuloloukkujen ohella hallituksella on edessään muutenkin suuria asioita, ei vähiten EMU-ratkaisu. Pääministerille voi vain toivoa onnea ja jatkuvaa perusjämmäkyuden ylläpitoa.

TOIMITUS UPM-Kymmene Oy, Kymin viestintöosasto, 45700 Kuusankoski, puh.vaihde 0204 15 121, teleksi 52211 kymco fi, telekopio 0204 15 2186, memotunnus KYTIED. **PÄÄTOIMITTAJA** Reijo Virta, puh. 0204 15 2168. **TOIMITUSSIHTEERI** Kimmo Rekimies, puh. 0204 15 2169. **TOIMITTAJA** Irma Niemi, puh. 0204 15 2173. **DTP-KUVAT** Arja Mellanen, puh. 0204 15 2225. **KANSIKUVA** Kimmo Rekimies. **OSOITTEENMUUTOKSET** Terttu Niilo-Rämä, puh. 0204 15 2167. **KIRJAPAINO** Uusimaa Oy, Teollisuustie 19, 06150 Porvoo, puh. vaihde (019) 661 61. **VÄRIEROTTELUT** Sun Gva, Kaupinkatu 19, 45130 Kouvola, puh.vaihe (05) 311 9411. **PAPERI** kannet: KymexCote 150 g/m², kaksoispäällystetty lievästi hiokepitoinen painopaperi, sisus: KymexCote Matt 115g/m², Papereille on myönnetty pohjoismaisen ympäristömerkin käyttöoikeus, numero 404 012. SFS on myöntänyt Kymin ympäristöjärjestelmälle sertifikaatin 1995. **LEHDEN SEURAAVA NUMERO** ilmestyy viikolla 28. Lehteen tarkoitettujen aineistojen on oltava perillä toimituksessa viimeistään 23.6.1997. ISSN 0358-416X.

VERLA ON OSA MAAILMANPERINTÖÄ

Suomen uusin maailmanperintökohde Verla on ainutlaatuinen nähtävyys Jaalassa, Pohjois-Kymenlaaksossa. Idyllinen ruukkikylä ja nykyisin museona toimiva vanha pahvitehdas kertovat harvinaislaatuisella tavalla maamme metsäteollisuuden varhaisvaiheista.

VERLAN TEHDASMUSEO

Tehdasmuseo on avoinna
15.5. - 31.8.1997 klo 10 - 18.
Opastuskierrokset alkavat
tasatunnein, viimeinen klo 17.
Maanantaisin museo on suljettu.
Tehdasmuseon yhteydessä on
kahvila. Ryhmävaraukset ja
tiedustelut puh. 0204 15 2170.